

Samling af Afgørelser

RETTENS DOM (Første Udvidede Afdeling)

22. april 2016 *

»Statsstøtte — direktiv 92/81/EØF — punktafgifter på mineralolie — mineralolie anvendt som brændstof til produktion af aluminiumoxid — punktafgiftsfritagelse — foranstaltningens selektive karakter — støtte, der kan anses for forenelig med fællesmarkedet — EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse — retningslinjerne fra 1998 for statsstøtte med regionalt sigte — berettiget forventning — retssikkerhed — princippet om, at *lex specialis* går forud for *lex generalis* — princippet om formodningen for, at institutionernes retsakter er lovlige og har effektiv virkning — princippet om god forvaltningsskik — begrundelsespligt«

I de forenede sager T-60/06 RENV II og T 62/06 RENV II,

Den Italienske Republik ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato G. Aiello,

Eurallumina SpA, Portoscuso (Italien), ved solicitors L. Martin Alegi, R. Denton, A. Stratakis og L. Philippou,

sagsøgere,

mod

Europa-Kommissionen ved V. Di Bucci, N. Khan, G. Conte, D. Grespan og K. Walkerová, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af Kommissionens beslutning 2006/323/EF af 7. december 2005 om den punktafgiftsfritagelse for mineralolie anvendt som brændstof til produktion af aluminiumoxid i Gardanne, i Shannon-regionen og på Sardinien, som henholdsvis Frankrig, Irland og Italien har indført (EUT 2006 L 119, s. 12), for så vidt som det heri fastslås, at Den Italienske Republik mellem den 3. februar 2002 og den 31. december 2003 har ydet statsstøtte på grundlag af punktafgiftsfritagelsen for mineralolie anvendt som brændstof til produktion af aluminiumoxid på Sardinien (Italien), og for så vidt som det heri pålægges Den Italienske Republik at tilbagesøge den nævnte støtte,

har

RET TEN (Første Udvidede Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, H. Kanninen, og dommerne I. Pelikánová (refererende dommer), E. Buttigieg, S. Gervasoni og L. Madise,

justitssekretær: ekspeditionssekretær J. Palacio González,

* Processprog: italiensk og engelsk.

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 6. marts 2015,
afsagt følgende

Dom

Tvistens baggrund

Den omtvistede fritagelse

- 1 Aluminiumoxid (eller alumina) er et hvidt pulver, der hovedsageligt anvendes i smelteovne til produktion af aluminium. Det fremstilles på basis af bauxitmalm gennem en oprensningsproces, hvis sidste fase består i kalcinering. Over 90% af den kalcinerede aluminiumoxid bruges til at producere aluminium i smelleanlæg. Resten videreføres og bruges til kemiske formål. Der findes to særskilte produktmarkeder, nemlig et marked for metallurgisk aluminiumoxid og et marked for kemisk aluminiumoxid. Mineralolier kan anvendes som brændsel ved aluminiumoxidproduktion.
- 2 Der findes kun én enkelt producent af aluminiumoxid i Irland, én enkelt i Italien og én enkelt i Frankrig. I Italien drejer det sig om Eurallumina SpA, som har hjemsted på Sardinien. Der findes ligeledes aluminiumoxidproducenter i Tyskland, i Spanien, i Grækenland, i Ungarn og i Det Forenede Kongerige.
- 3 Den Italienske Republik har siden 1993 ydet punktafgiftsfritagelse for mineralolier anvendt som brændstof til produktion af aluminiumoxid på Sardinien (herefter »den omtvistede fritagelse«). Den omtvistede fritagelse blev indført i italiensk ret ved decreto legislativo 26 ottobre 1995, n° 504, testo unico delle disposizioni legislative concernenti le imposte sulla produzione e sui consumi e relative sanzioni penali e amministrative (lovdekret nr. 504 af 26.10.1995, konsolideret udgave af lovbestemmelser om afgifter på produktion og forbrug samt om strafferetlige og administrative sanktioner på området, almindeligt tillæg til GURI nr. 279 af 29.11.1995, herefter »lovdekretet fra 1995«).
- 4 Der blev givet tilladelse til at anvende den omtvistede fritagelse på Sardinien til og med den 31. december 1994 ved Rådets beslutning 93/697/EF af 13. december 1993 om bemyndigelse af en række medlemsstater til at anvende eller fortsat at anvende punktafgiftsnedsættelser eller -fritagelser for visse typer mineralolie, når disse benyttes til særlige formål, i overensstemmelse med proceduren i artikel 8, stk. 4, i direktiv 92/81/EØF (EFT L 321, s. 29). Rådet for Den Europæiske Union forlængede herefter denne tilladelse til og med den 31. december 1996 ved beslutning 96/273/EF af 22. april 1996 om bemyndigelse af en række medlemsstater til at anvende eller fortsat at anvende punktafgiftsnedsættelser eller -fritagelser for visse typer mineralolier, når disse benyttes til særlige formål, i overensstemmelse med proceduren i artikel 8, stk. 4, i direktiv 92/81/EØF (EFT L 102, s. 40). Rådet forlængede yderligere tilladelsen til og med den 31. december 1998 ved beslutning 97/425/EF af 30. juni 1997 om bemyndigelse af medlemsstaterne til fortsat at anvende de gældende punktafgiftsnedsættelser eller -fritagelser for visse typer mineralolie, når disse benyttes til særlige formål, i overensstemmelse med proceduren i direktiv 92/81/EØF (EFT L 182, s. 22). Rådet forlængede på ny tilladelsen til og med den 31. december 1999 ved beslutning 1999/255/EF af 30. marts 1999 om bemyndigelse, i henhold til direktiv 92/81/EØF, af visse medlemsstater til at indføre eller fortsat anvende punktafgiftsfritagelser eller -lempelser for visse typer mineralolier, samt om ændring af beslutning 97/425 (EFT L 99, s. 26). Rådet forlængede siden tilladelsen til og med den 31. december 2000 ved beslutning 1999/880/EF af 17. december 1999 om bemyndigelse af medlemsstaterne til at anvende eller fortsat anvende de gældende punktafgiftsnedsættelser eller -fritagelser for visse typer mineralolie, når disse benyttes til særlige formål, i overensstemmelse med proceduren i direktiv 92/81/EØF (EFT L 331, s. 73).

- 5 Ved Rådets beslutning 2001/224/EF af 12. marts 2001 om punktafgiftsnedsættelser og -fritagelser for visse mineralolier, når disse anvendes til særlige formål (EFT L 84, s. 23) – dvs. den sidste rådsbeslutning vedrørende den omtvistede fritagelse – blev den nævnte fritagelse forlænget til og med den 31. december 2006. Ifølge femte betragtning til beslutningen »foregriber [denne beslutning] ikke resultatet af eventuelle fremtidige sager om forvriddning af det indre marked, som anlægges navnlig i henhold til [artikel 87 EF og 88 EF]«, og »fritager heller ikke medlemsstaterne for i henhold til [artikel 88 EF] at underrette Kommissionen om eventuelle statsstøtteprojekter«.

Den administrative procedure

- 6 Ved skrivelse af 29. maj 1998 udbad Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber sig oplysninger fra de italienske myndigheder med henblik på at afklare, om den omtvistede fritagelse var omfattet af anvendelsesområdet for artikel 87 EF og 88 EF. Efter en påmindelse fra Kommissionen af 16. juni 1998 svarede Den Italienske Republik den 20. juli 1998.
- 7 Ved skrivelse af 17. juli 2000 anmodede Kommissionen Den Italienske Republik om at anmelde den omtvistede fritagelse til den. Ved skrivelse af 27. september 2000 gentog Kommissionen sin anmodning over for Den Italienske Republik, som den udbad sig supplerende oplysninger fra. Efter en påmindelse fra Kommissionen af 20. november 2000 svarede Den Italienske Republik den 7. december 2000.
- 8 Ved beslutning K(2001) 3300 af 30. oktober 2001 indledte Kommissionen proceduren efter artikel 88, stk. 2, EF vedrørende den omtvistede fritagelse (herefter »den formelle undersøgelsesprocedure«). Denne beslutning blev meddelt Den Italienske Republik ved skrivelse af 5. november 2001 og offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* den 2. februar 2002 (EFT C 30, s. 17).
- 9 Ved skrivelser af 26. og 28. februar samt 1. marts 2002 modtog Kommissionen bemærkninger fra henholdsvis Aughinish Alumina Ltd, Eurallumina, Alcan Inc. og Association européenne de l'aluminium. Disse bemærkninger blev den 26. marts 2002 meddelt Den Italienske Republik.
- 10 Den Italienske Republik fremsatte sine bemærkninger ved skrivelse af 6. februar 2002.

Aluminiumoxid I-beslutningen

- 11 Den 7. december 2005 vedtog Kommissionen beslutning 2006/323/EF om den punktafgiftsfritagelse for mineralolie anvendt som brændstof til produktion af aluminiumoxid i Gardanne, i Shannon-regionen og på Sardinien, som henholdsvis Frankrig, Irland og Italien har indført (EUT 2006 L 119, s. 12, herefter »aluminiumoxid I-beslutningen«).
- 12 Aluminiumoxid I-beslutningen vedrører perioden før den 1. januar 2004, som var datoen for ikrafttrædelsen af Rådets direktiv 2003/96/EF af 27. oktober 2003 om omstrukturering af EF-bestemmelserne for beskatning af energiprodukter og elektricitet (EUT L 283, s. 51), der med virkning fra den 31. december 2003 ophævede Rådets direktiv 92/81/EØF af 19. oktober 1992 om harmonisering af punktafgiftsstrukturen for mineralolier (EFT L 316, s. 12) og Rådets direktiv 92/82/EØF af 19. oktober 1992 om indbyrdes tilnærmelse af punktafgiftssatserne for mineralolier (EFT L 316, s. 19) (57. betragtning). Den formelle undersøgelsesprocedure blev dog ved aluminiumoxid I-beslutningen forlænget med perioden efter den 31. december 2003 (92. betragtning).

13 I aluminiumoxid I-beslutningens dispositive del bestemmes navnlig følgende:

»Artikel 1

De fritagelser fra punktafgift, som Frankrig, Irland og Italien har ydet for svær brændselolie anvendt til produktion af aluminiumoxid indtil [den] 31. december 2003, udgør statsstøtte som omhandlet i [...] artikel 87, stk. 1, [EF].

Artikel 2

I det omfang, hvor den er uforenelig med fællesmarkedet, skal støtte ydet i perioden mellem [den] 17. juli 1990 og [den] 2. februar 2002 ikke tilbagesøges, da dette ville være i strid med generelle fællesskabsretlige principper.

Artikel 3

Støtte som omhandlet i artikel 1, der er ydet i perioden mellem [den] 3. februar 2002 og [den] 31. december 2003, er forenelig med fællesmarkedet efter [...] artikel 87, stk. 3, [EF], for så vidt støttemodtagerne betalte en afgift på mindst 13,01 EUR pr. 1 000 kg svær brændselolie.

Artikel 4

Støtte [...], der er ydet i perioden mellem 3. februar 2002 og 31. december 2003, er uforenelig med fællesmarkedet efter [...] artikel 87, stk. 3, [EF] for så vidt støttemodtagerne ikke betalte en afgift på mindst 13,01 EUR pr. 1 000 kg svær brændselolie.

Artikel 5

1. Frankrig, Irland og Italien træffer de nødvendige foranstaltninger for at tilbagesøge den i artikel 4 omhandlede ulovlige statsstøtte fra støttemodtagerne.

[...]

5. Frankrig, Irland og Italien påbyder senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning modtagerne af den i artikel 4 omhandlede ulovlige støtte at tilbagebetale den ulovligt ydede støtte med tillæg af renter.«

Retsforhandlinger og parternes påstande

- 14 Ved stævninger indleveret til Rettens Justitskontor henholdsvis den 16. og den 23. februar 2006 anlagde Den Italienske Republik og Eurallumina de foreliggende søgsmål, der blev registreret under henholdsvis sagsnummer T-60/06 og T-62/06.
- 15 I henhold til artikel 14 i Rettens procesreglement af 2. maj 1991 og efter forslag fra Anden Afdeling besluttede Retten, efter at have hørt parterne i overensstemmelse med procesreglementets artikel 51, at henvise de foreliggende sager til et udvidet dommerkollegium.
- 16 Ved kendelse af 24. maj 2007 forenede formanden for Rettens Anden Udvidede Afdeling, efter at have hørt parterne, sagerne T-60/06 og T-62/06 samt sagerne T-50/06, T-56/06 og T-69/06 (herefter »aluminiumoxid I-sagerne«) med henblik på den mundtlige forhandling i overensstemmelse med artikel 50 i procesreglementet af 2. maj 1991.

- 17 Retten forenede ved dom af 12. december 2007, Irland m.fl. mod Kommissionen (T-50/06, T-56/06, T-60/06, T-62/06 og T-69/06, EU:T:2007:383), aluminiumoxid I-sagerne med henblik på dommen, annullerede aluminiumoxid I-beslutningen og frifandt i øvrigt Kommissionen i sag T-62/06.
- 18 Ved stævning af 26. februar 2008 iværksatte Kommissionen appel til prøvelse af denne dom fra Retten.
- 19 Domstolen ophævede ved dom af 2. december 2009, Kommissionen mod Irland m.fl. (C-89/08 P, Sml, EU:C:2009:742), dom Irland m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 17 ovenfor (EU:T:2007:383), i det omfang Retten havde annulleret aluminiumoxid I-beslutningen, hjemviste aluminiumoxid I-sagerne til Retten og udsatte afgørelsen om sagsomkostningerne
- 20 Efter dom Kommissionen mod Irland m.fl., nævnt i præmis 19 ovenfor (EU:C:2009:742), og i overensstemmelse med artikel 118, stk. 1, i procesreglementet af 2. maj 1991, blev aluminiumoxid I-sagerne ved afgørelse truffet af Rettens præsident den 18. december 2009 henvist til Anden Udvidede Afdeling.
- 21 Ved kendelse afsagt af formanden for Anden Udvidede Afdeling den 1. marts 2010 blev aluminiumoxid I-sagerne forenet med henblik på den skriftlige og den mundtlige forhandling samt dommen.
- 22 Ved afgørelse truffet af Rettens præsident den 20. september 2010 blev aluminiumoxid I-sagerne henvist til Fjerde Udvidede Afdeling.
- 23 Ved dom af 21. marts 2012, Irland mod Kommissionen (T-50/06 RENV, T-56/06 RENV, T-60/06 RENV, T-62/06 RENV og T-69/06 RENV, Sml, EU:T:2012:134), annullerede Retten aluminiumoxid I-beslutningen, for så vidt som det heri blev fastslået, eller for så vidt som den byggede på konstateringen af, at de fritagelser for punktafgift på mineralolie anvendt som brændstof til produktion af aluminiumoxid, som Den Franske Republik, Irland og Den Italienske Republik havde indrømmet til og med den 31. december 2003 (herefter »punktafgiftsfritagelserne«), udgjorde statsstøtte som omhandlet i artikel 87, stk. 1, EF, og i den udstrækning det bestemtes i beslutningen, at Den Franske Republik, Irland og Den Italienske Republik skulle træffe de nødvendige foranstaltninger for at tilbagesøge fritagelserne hos de virksomheder, de var kommet til gode, i det omfang de pågældende virksomheder ikke havde betalt en punktafgift på mindst 13,01 EUR pr. 1 000 kg svær brændselsolie.
- 24 Ved stævning af 1. juni 2012 iværksatte Kommissionen appel til prøvelse af denne dom fra Retten.
- 25 Domstolen ophævede ved dom af 10. december 2013, Kommissionen mod Irland m.fl. (C-272/12 P, Sml, EU:C:2013:812), dom Irland mod Kommissionen, nævnt i præmis 23 ovenfor (EU:T:2012:134), hjemviste aluminiumoxid I-sagerne til Retten og udsatte afgørelsen om sagsomkostningerne.
- 26 Efter dom Kommissionen mod Irland m.fl., nævnt i præmis 25 ovenfor (EU:C:2013:812), blev aluminiumoxid I-sagerne ved afgørelser truffet af Rettens præsident den 21. januar og den 10. marts 2014 henvist til Første Afdeling.
- 27 I henhold til artikel 119, stk. 1, i procesreglementet af 2. maj 1991 afgav Eurallumina og Kommissionen skriftlige indlæg henholdsvis den 28. januar og den 17. marts 2014. Eurallumina angav i sit skriftlige indlæg, at selskabet ikke ønskede at drage nogen konsekvenser af dom Kommissionen mod Irland m.fl., nævnt i præmis 25 ovenfor (EU:C:2013:812), og opfordrede Retten til at træffe afgørelse om alle de anbringender, der var blevet gjort gældende til støtte for søgsmålet i sag T-62/06 RENV II. Kommissionen tog dette til efterretning i sit skriftlige indlæg. Den Italienske Republik afgav ikke noget skriftligt indlæg.

- 28 Ved afgørelse truffet af Rettens præsident den 30. september 2014 er aluminiumoxid I-sagerne i medfør af artikel 118, stk. 1, i procesreglementet af 2. maj 1991 blevet henvist til Første Udvidede Afdeling.
- 29 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten besluttet at indlede den mundtlige forhandling, og den har som en foranstaltning med henblik på sagens tilrettelæggelse vedtaget i henhold til artikel 64, stk. 3, litra b), i procesreglementet af 2. maj 1991 anmodet parterne i sag T-60/06 RENV II om at udtale sig om et aspekt ved tvisten. Disse sidstnævnte har efterkommet denne anmodning inden for den fastsatte frist.
- 30 Ved kendelse afsagt af formanden for Første Udvidede Afdeling den 26. januar 2015 er de foreliggende sager blevet forenet med henblik på den mundtlige forhandling og dommen.
- 31 Eurallumina og Kommissionen har afgivet mundtlige indlæg og besvaret mundtlige spørgsmål fra Retten i retsmødet den 6. marts 2015. Den Italienske Republik var derimod ikke repræsenteret i dette retsmøde.
- 32 Den Italienske Republik har i det væsentlige nedlagt følgende påstande:
- Aluminiumoxid I-beslutningen annulleres, for så vidt som det heri fastslås, at Den Italienske Republik mellem den 3. februar 2002 og den 31. december 2003 har ydet statsstøtte på grundlag af den omtvistede fritagelse (herefter »den omtvistede støtte«), og for så vidt som det heri pålægges Den Italienske Republik at tilbagesøge den omtvistede støtte.
  - Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.
- 33 Eurallumina har i det væsentlige nedlagt følgende påstande:
- Aluminiumoxid I-beslutningen annulleres eller ændres, for så vidt som denne fastslår eksistensen af den omtvistede støtte og pålægger Den Italienske Republik at tilbagesøge denne støtte.
  - Kommissionen tilpligtes ikke at pålægge tilbagesøgning af den støtte, som Den Italienske Republik på grundlag af den omtvistede fritagelse har ydet indtil den 31. december 2006, eller i det mindste indtil den 31. december 2003.
  - Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.
- 34 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:
- Frifindelse.
  - Den Italienske Republik og Eurallumina tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

- 35 Det skal indledningsvis bemærkes, at de foreliggende søgsmål begge tilsigter en annullation af aluminiumoxid I-beslutningen, for så vidt som denne fastslår eksistensen af den omtvistede støtte og pålægger Den Italienske Republik at tilbagesøge denne støtte (herefter »den anfægtede beslutning«). I dette omfang har disse søgsmål den samme sagsgenstand.

Formaliteten

- 36 Kommissionen har i sag T-60/06 RENV II fremsat formalitetsindsigelser over for dels det første anbringende, for så vidt som det hermed gøres gældende, at der er sket en tilsidesættelse af betingelserne i artikel 87, stk. 1, EF for kvalificeringen som statsstøtte i henseende til for det første den fordel, som modtageren har opnået, og for det andet konkurrencefordrejningen og påvirkningen af samhandelen mellem medlemsstaterne, dels det sjette anbringende, for så vidt som det hermed gøres gældende, at der er sket en tilsidesættelse af retssikkerhedsprincippet som følge af, at der ikke i den anfægtede beslutning er blevet taget hensyn til den urimeligt lange varighed af den formelle undersøgelsesprocedure. Disse specifikke klagepunkter er blevet fremsat for første gang i replikken og udgør derfor nye anbringender som omhandlet i artikel 48, stk. 2, i procesreglementet af 2. maj 1991, der bør afvises fra realitetsbehandling.
- 37 Den italienske Republik har ikke besvaret disse formalitetsindsigelser.
- 38 Kommissionen har i sag T-62/06 RENV II anført, at søgsmålet skal afvises fra realitetsbehandling, for så vidt som der heri er nedlagt påstand om at opnå mere end en annullation af den anfægtede beslutning. Kommissionen finder i øvrigt, at det anbringende, hvormed Eurallumina har bestridt, at den omtvistede fritagelse udgør statsstøtte som omhandlet i artikel 87, stk. 1, EF, er blevet fremsat for første gang i replikken og derfor udgør et nyt anbringende som omhandlet i artikel 48, stk. 2, i procesreglementet af 2. maj 1991, der bør afvises fra realitetsbehandling.
- 39 Eurallumina har nedlagt påstand om, at formalitetsindsigelsen over for søgsmålet i sag T-62/06 RENV II forkastes som ugrundet. Selskabet har derimod ikke besvaret formalitetsindsigelsen om, at der er blevet fremsat et nyt anbringende, hvormed det i det væsentlige gøres gældende, at der er sket en tilsidesættelse af artikel 87, stk. 1, EF.
- 40 Hvad for det første angår formalitetsindsigelsen over for søgsmålet i sag T-62/06 RENV II, for så vidt som der heri er nedlagt påstand om at opnå mere end en annullation af den anfægtede beslutning, skal det fastslås, at der i dette søgsmål – ud over en annullation af den anfægtede beslutning – er nedlagt påstand om, at Retten tilpligter Kommissionen ikke at pålægge tilbagesøgning af den støtte, som Den Italienske Republik har ydet indtil den 31. december 2006, eller i det mindste indtil den 31. december 2003, under henvisning til, at den nævnte støtte er lovlig.
- 41 Denne påstand tilsigter imidlertid alene at fastslå, at den anfægtede beslutning er behæftet med en ulovlighed, som kan begrunde, at der gives medhold i de anbringender og klagepunkter, der er fremsat til støtte for påstanden om annullation af den anfægtede beslutning, og følgelig i selve denne sidstnævnte påstand. Den nævnte påstand har derfor ingen selvstændig betydning i forhold til påstanden om annullation af den anfægtede beslutning.
- 42 Selv hvis det forudsættes, at denne påstand som anført af Kommissionen forfølger andre formål end blot en annullation af den anfægtede beslutning – såsom udstedelsen af et pålæg eller vedtagelsen af en domskonklusion, der forbyder Kommissionen at fastslå eksistensen af den omtvistede støtte eller at kræve denne tilbagesøgt – må denne afvises fra realitetsbehandling, idet Retten ikke har kompetence til at give medhold heri.
- 43 Det følger således af fast retspraksis, at Retten hverken kan rette påbud til institutionerne eller træffe afgørelse på disses vegne (jf. dom af 24.1.1995, Ladbroke Racing mod Kommissionen, T-74/92, Sml, EU:T:1995:10, præmis 75 og den deri nævnte retspraksis). Således forholdt det sig navnlig med hensyn til legalitetsprøvelsen på grundlag af artikel 230 EF, for så vidt som artikel 233, stk. 1, EF udtrykkeligt bestemte, at den institution, fra hvilken en annulleret retsakt hidrørte, havde pligt til at gennemføre de til dommens opfyldelse nødvendige foranstaltninger (jf. i denne retning dom af Chemie og 24.6.1986, AKZO AKZO Chemie UK mod Kommissionen, 53/85, Sml, EU:C:1986:256, præmis 23, og dom Ladbroke Racing mod Kommissionen, EU:T:1995:10, præmis 75).

- 44 Hvad dernæst angår den formalitetsindsigelse, der i sag T-62/06 RENV II er rettet mod et anbringende, hvormed Eurallumina har bestridt, at den omtvistede fritagelse udgør støtte som omhandlet i artikel 87, stk. 1, EF, er denne faktisk ukorrekt og skal følgelig forkastes, for så vidt som det ikke fremgår af replikken, at Eurallumina har fremsat et sådant anbringende.
- 45 Hvad endelig angår de formalitetsindsigelser, der i sag T-60/06 RENV II er rettet mod de klagepunkter, hvormed det gøres gældende, dels at der er sket en tilsidesættelse af betingelserne i artikel 87, stk. 1, EF for kvalificeringen som statsstøtte i henseende til for det første den fordel, som modtageren har opnået, og for det andet konkurrencefordrejningen og påvirkningen af samhandelen mellem medlemsstaterne, dels at der er sket en tilsidesættelse af retssikkerhedsprincippet som følge af, at der ikke i den anfægtede beslutning er blevet taget hensyn til den urimeligt lange varighed af den formelle undersøgelsesprocedure, skal det bemærkes, at det fulgte af artikel 44, stk. 1, litra c), sammenholdt med artikel 48, stk. 2, i procesreglementet af 2. maj 1991, at der ikke efter indgivelsen af stævningen måtte fremsættes nye anbringender, medmindre de støttedes på retlige eller faktiske omstændigheder, som var kommet frem under retsforhandlingerne. Et anbringende, som udgjorde en uddybning af et anbringende, der tidligere var fremsat direkte eller indirekte i stævningen, og som havde tæt forbindelse dermed, burde dog realitetsbehandles (jf. dom af 15.10.2008, Mote mod Parlamentet, T-345/05, Sml, EU:T:2008:440, præmis 85 og den deri nævnte retspraksis). En tilsvarende løsning måtte antages vedrørende et klagepunkt, som påberåbtes til støtte for et anbringende.
- 46 For at kunne betragtes som en uddybning af et tidligere fremsat anbringende eller klagepunkt måtte et nyt argument være tilstrækkeligt tæt knyttet til de oprindeligt fremsatte anbringender eller klagepunkter i stævningen til, at det kunne anses for at være en del af den normale udvikling i forhandlingerne i en retssag (jf. i denne retning dom af 26.11.2013, Groupe Gascogne mod Kommissionen, C-58/12 P, Sml, EU:C:2013:770, præmis 31).
- 47 I den foreliggende sag forholder det sig – som Kommissionen med rette har bemærket – således, at de i præmis 45 ovenfor omtalte klagepunkter ikke er indeholdt i stævningen i sag T-60/06 RENV II og derfor udgør nye klagepunkter.
- 48 Disse nye klagepunkter støttes desuden ikke på nogen faktisk eller retlig omstændighed, som er kommet frem under retsforhandlingerne for Retten.
- 49 Endelig udgør disse nye klagepunkter ikke en uddybning af nogen af de anbringender, der er fremsat i stævningen i sag T-60/06 RENV II, hvilke vedrører forskellige retlige spørgsmål. De er navnlig ikke tæt knyttet til det første anbringende, som angår en tilsidesættelse af selektivitetsbetingelsen i artikel 87, stk. 1, EF, eller til det sjette anbringende, som er støttet på det retlige argument om, at princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, retssikkerhedsprincippet og princippet om formodning for lovlighed er til hinder for, at en statsstøtte tilbagesøges, når den tidligere er blevet godkendt af Rådet på grundlag af reglerne om harmonisering af skatter og afgifter.
- 50 Henset til betragtningerne i præmis 45-49 ovenfor skal Kommissionens formalitetsindsigelser i sag T-60/06 RENV II tiltrædes, og følgelig skal der ske afvisning fra realitetsbehandling af de klagepunkter, hvormed det gøres gældende, dels at der er sket en tilsidesættelse af betingelserne i artikel 87, stk. 1, EF for kvalificeringen som statsstøtte i henseende til for det første den fordel, som modtageren har opnået, og for det andet konkurrencefordrejningen og påvirkningen af samhandelen mellem medlemsstaterne, dels at der er sket en tilsidesættelse af retssikkerhedsprincippet som følge af, at der ikke i den anfægtede beslutning er blevet taget hensyn til den urimeligt lange varighed af den formelle undersøgelsesprocedure.

Realiteten

- 51 Den Italienske Republik har til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II fremsat seks anbringender. Det første anbringende vedrører en tilsidesættelse af artikel 87, stk. 1, EF og en selvmodsigende begrundelse. Det andet anbringende vedrører en tilsidesættelse af artikel 1, litra b), nr. ii), og artikel 4 i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af [...] artikel [88 EF] (EFT L 83, s. 1), samt af beslutning 93/697, 96/273, 97/425, 1999/255, 1999/880 og 2001/224 (herefter »Rådets bemyndigelsesbeslutninger«). Det tredje anbringende vedrører en tilsidesættelse af reglerne om støtte til miljøbeskyttelse og navnlig punkt 82, stk. 2, litra a), i EF-rammebestemmelser for statsstøtte til miljøbeskyttelse (EFT 2001 C 37, s. 3, herefter »EF-rammebestemmelserne«). Det fjerde anbringende vedrører en tilsidesættelse af artikel 87, stk. 3, EF og af Retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte (EFT 1998 C 74, s. 9, herefter »retningslinjerne«). Det femte anbringende vedrører en tilsidesættelse af artikel 18 i direktiv 2003/96, sammenholdt med bilag II hertil og af beslutning 2001/224. Det sjette anbringende vedrører en tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, af retssikkerhedsprincippet og af princippet om formodningen for lovlighed.
- 52 Eurallumina har til støtte for søgsmålet i sag T-62/06 RENV II fremsat fire anbringender. Det første anbringende vedrører en tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning. Det andet anbringende vedrører en tilsidesættelse af retssikkerhedsprincippet, af princippet om formodningen for, at institutionernes retsakter er gyldige og har effektiv virkning, og af princippet om, at *lex specialis* går forud for *lex generalis*. Det tredje anbringende vedrører en tilsidesættelse af princippet om god forvaltningsskik. Det fjerde anbringende vedrører i det væsentlige en tilsidesættelse af den i artikel 253 EF fastsatte begrundelsespligt og af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning.
- 53 Der skal først ske en behandling af det anbringende, hvormed Eurallumina i det væsentlige har bestridt, at reglerne om statsstøtte finder anvendelse på den omtvistede fritagelse, dvs. det andet anbringende, der er fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-62/06 RENV II, og som vedrører en tilsidesættelse af retssikkerhedsprincippet, af princippet om formodningen for, at institutionernes retsakter er gyldige og har effektiv virkning og af princippet om, at *lex specialis* går forud for *lex generalis*.
- 54 Der skal dernæst ske en behandling af det anbringende, hvormed Den Italienske Republik i det væsentlige har gjort indsigelse imod kvalificeringen af den omtvistede fritagelse som statsstøtte, som omhandlet i artikel 87, stk. 1, EF, for perioden indtil den 31. december 2003, dvs. det første anbringende, der er fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II, og som vedrører en tilsidesættelse af artikel 87, stk. 1, EF og en selvmodsigende begrundelse.
- 55 Der skal efterfølgende ske en behandling af de anbringender, med hvilke Den Italienske Republik i det væsentlige har kritiseret kvalificeringen af den omtvistede fritagelse som ny støtte og ikke eksisterende støtte, som omhandlet i artikel 88 EF, dvs. det andet anbringende, som vedrører en tilsidesættelse af artikel 1, litra b), nr. ii), og artikel 4 i forordning nr. 659/1999 samt af Rådets bemyndigelsesbeslutninger, og det femte anbringende vedrørende en tilsidesættelse af artikel 18 i direktiv 2003/96, sammenholdt med bilag II hertil, og af beslutning 2001/224, hvilke anbringender er blevet fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II.
- 56 Der skal derefter ske en behandling af de anbringender, med hvilke Den Italienske Republik i det væsentlige har kritiseret Kommissionen for at have erklæret den støtte, der indtil den 31. december 2003 blev tildelt på grundlag af den omtvistede fritagelse, uforenelig med fællesmarkedet som omhandlet i artikel 87, stk. 3, EF, dvs. det tredje anbringende, som vedrører en tilsidesættelse af reglerne om støtte til miljøbeskyttelse, og navnlig punkt 82, stk. 2, litra a), i EF-rammebestemmelserne, og det fjerde anbringende, som vedrører en tilsidesættelse af artikel 87, stk. 3, EF og af retningslinjerne, hvilke anbringender er blevet fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II.

57 Endelig og afslutningsvis skal der ske en behandling af de anbringender, med hvilke sagsøgerne i det væsentlige har anfægtet tilbagesøgningen af den omtvistede støtte, dvs. dels det sjette anbringende, der vedrører en tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, af retssikkerhedsprincippet og af princippet om formodningen for lovlighed, og som er blevet fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II, dels det første anbringende vedrørende en tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, det tredje anbringende vedrørende en tilsidesættelse af princippet om god forvaltningsskik og det fjerde anbringende vedrørende en tilsidesættelse af den i artikel 253 EF fastsatte begrundelsespligt og af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, hvilke anbringender er blevet fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-62/06 RENV II.

Det andet anbringende fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-62/06 RENV II vedrørende en tilsidesættelse af retssikkerhedsprincippet, af princippet om formodningen for, at institutionernes retsakter er gyldige og har effektiv virkning, og af princippet om, at *lex specialis* går forud for *lex generalis*

58 Eurallumina har anført, at Kommissionen i den anfægtede beslutning har tilsidesat retssikkerhedsprincippet, princippet om, at *lex specialis* går forud for *lex generalis*, og princippet om formodningen for, at institutionernes retsakter er gyldige og har effektiv virkning ved at fastslå, at den omtvistede fritagelse – for perioden fra den 3. februar 2002 til den 31. december 2003 – udgjorde en ulovlig og tilbagesøgningspligtig statsstøtte. Selskabet har i det væsentlige gjort gældende, at de ovennævnte principper var til hinder for anvendelsen af reglerne om statsstøtte på den omtvistede fritagelse.

– Tilsidesættelsen af retssikkerhedsprincippet og af princippet om formodningen for, at institutionernes retsakter er lovlige og har effektiv virkning

59 Eurallumina har anført, at Kommissionen i den anfægtede beslutning har tilsidesat retssikkerhedsprincippet og princippet om formodningen for, at institutionernes retsakter er lovlige og har effektiv virkning, således som disse er fortolket i retspraksis, derved at den – for perioden fra den 3. februar 2002 til den 31. december 2003 – har kvalificeret den omtvistede fritagelse som ulovlig statsstøtte, som den kunne kræve tilbagesøgt. Eurallumina har i denne forbindelse for det første støttet sig på, at den anfægtede beslutning indirekte har anfægtet lovligheden af artikel 18 i direktiv 2003/96, der erstattede og ophævede direktiv 92/81 og 92/82, og af beslutning 2001/224, der imidlertid formodes at være lovlige, såvel som af de gennemførelsesforanstaltninger hertil, som Den Italienske Republik truffet. Selskabet har for det andet påberåbt sig den skade, som den anfægtede beslutning har indebåret for den effektive virkning af artikel 18 i direktiv 2003/96 og af beslutning 2001/224, derved at den har forhindret denne artikel og denne beslutning i at få fuld virkning indtil den 31. december 2006. Selskabet har for det tredje henvist til, at Kommissionen ikke forelagde passende forslag i henhold til artikel 8, stk. 5, i direktiv 92/81 eller artikel 18 i direktiv 2003/96 med henblik på, at Rådet tidligere end planlagt kunne foretage en fornyet undersøgelse af tilladelsen til at anvende den omtvistede fritagelse indtil den 31. december 2006. Selskabet har for det fjerde henvist til, at Kommissionen ikke har iværksat noget annullationssøgsmaal på grundlag af artikel 230 EF til prøvelse af Rådets bemyndigelsesbeslutninger. Eurallumina har for det femte støttet sig på forslagene til Rådets bemyndigelsesbeslutninger, i hvilke Kommissionen altid har foreslået Rådet at tillade Den Italienske Republik at anvende eller at fortsætte med at anvende den omtvistede fritagelse, sidste gang indtil den 31. december 2002. Eurallumina har for det sjette gjort gældende, at det var umuligt for selskabet at forudse en holdningsændring hos Kommissionen angående lovligheden af Rådets bemyndigelsesbeslutninger og af den omtvistede fritagelse. Selskabet har for det syvende støttet sig på den inkonsekvente adfærd fra Kommissionen, som – ved allerede den 30. oktober 2001 at indlede den formelle undersøgelsesprocedure og ved at pålægge den omtvistede støtte tilbagesøgt – har ageret på en måde, der er i strid med ordlyden af og ånden i sit forslag til Rådets bemyndigelsesbeslutning af 15. november 2000, i henhold til hvilket det skulle tillades Den Italienske Republik at fortsætte med at

anvende den omtvistede fritagelse indtil den 31. december 2002. Eurallumina har for det ottende henvist til indholdet af forslagene til Rådets bemyndigelsesbeslutninger, der bestyrkede den berettigede forventning, som selskabet havde om, at den omtvistede fritagelse ville være lovlig indtil den 31. december 2006.

- 60 Kommissionen har nedlagt påstand om, at det foreliggende klagepunkt forkastes som ugrundet.
- 61 Det foreliggende klagepunkt rejser i det væsentlige det spørgsmål, om den anfægtede beslutning skaber retsvirkninger, som går imod de retsvirkninger, der er skabt af beslutning 2001/224 og af artikel 18 i direktiv 2003/96, hvilken beslutning og hvilken artikel udtrykkeligt har tilladt Den Italienske Republik at fortsætte med at anvende den omtvistede fritagelse indtil den 31. december 2006.
- 62 Der skal i denne forbindelse erindres om, at der for institutionernes retsakter i princippet gælder en formodning for lovlighed, og at de derfor afføder retsvirkninger, så længe de ikke er blevet trukket tilbage, annulleret under et annulationssøgsmaal eller erklæret ugyldige som følge af en præjudiciel forelæggelse eller en ulovlighedsindsigelse (jf. i denne retning dom af 15.6.1994, Kommissionen mod BASF m.fl., C-137/92 P, Sml, EU:C:1994:247, præmis 48, af 8.7.1999, Chemie Linz mod Kommissionen, C-245/92 P, Sml, EU:C:1999:363, præmis 93, og af 5.10.2004, Kommissionen mod Grækenland, C-475/01, Sml, EU:C:2004:585, præmis 18).
- 63 Det følger desuden af fast retspraksis, at retssikkerhedsprincippet skal sikre forudsigelighed i forbindelse med de situationer og retsforhold, der henhører under EU-retten (dom af 10.4.2003, Schulin, C-305/00, Sml, EU:C:2003:218, præmis 58, og af 15.9.2005, Irland mod Kommissionen, C-199/03, Sml, EU:C:2005:548, præmis 69). I den forbindelse er det væsentligt, at institutionerne overholder princippet om, at der ikke må ændres i en retsakt, der er vedtaget af dem, og som påvirker den retlige og faktiske stilling hos de retssubjekter, der er berørt deraf, hvorfor sådanne retsakter kun kan ændres under overholdelse af de gældende kompetence- og procedureregler (jf. dom af 21.10.1997, Deutsche Bahn mod Kommissionen, T-229/94, Sml, EU:T:1997:155, præmis 113 og den deri nævnte retspraksis). Overholdelsen af retssikkerhedsprincippet kræver ligeledes, at institutionerne principielt skal undgå uoverensstemmelser, der kan opstå i forbindelse med gennemførelsen af de forskellige bestemmelser i EU-retten, og det navnlig hvor disse bestemmelser har det samme formål, såsom at forhindre konkurrencefordrejning på fællesmarkedet (jf. i denne retning og analogt dom af 15.6.1993, Matra mod Kommissionen, C-225/91, Sml, EU:C:1993:239, præmis 41 og 42, og af 31.1.2001, RJB Mining mod Kommissionen, T-156/98, Sml, EU:T:2001:29, præmis 112 og den deri nævnte retspraksis).
- 64 I den foreliggende sag modsiges den argumentation, der ligger til grund for det foreliggende klagepunkt – som Kommissionen med rette har bemærket – direkte af dom Kommissionen mod Irland m.fl., nævnt i præmis 25 ovenfor (EU:C:2013:812).
- 65 I denne doms præmis 45-48 anlagde Domstolen således en klar sondring mellem de respektive kompetencer hos Rådet og Kommissionen, dels vedrørende harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om punktafgifter, dels vedrørende statsstøtte. Domstolen udtalte desuden, at den procedure, der var fastsat i artikel 8, stk. 4, i direktiv 92/81, havde et formål og et anvendelsesområde, der var forskellige fra dem i den ordning, der var indført i artikel 88 EF.
- 66 Heraf udledte Domstolen i samme doms præmis 49, at en beslutning fra Rådet, der i overensstemmelse med artikel 8, stk. 4, i direktiv 92/81 gav en medlemsstat tilladelse til at indføre en fritagelse for punktafgifter, derfor ikke kunne have til følge, at Kommissionen blev forhindret i at udøve de kompetencer, som EF-traktaten tildelte den, og følgelig i at indlede den procedure, der var fastsat i artikel 88 EF med henblik på at undersøge, om denne fritagelse udgjorde statsstøtte, og i givet fald at vedtage en beslutning såsom aluminiumoxid I-beslutningen i forlængelse af denne procedure.

- 67 Domstolen præciserede yderligere i præmis 50 i dom Kommissionen mod Irland m.fl., nævnt i præmis 25 ovenfor (EU:C:2013:812), at den omstændighed, at Rådets bemyndigelsesbeslutninger indrømmede fuldstændige fritagelser for punktafgift ved at fastsætte præcise betingelser af geografisk og tidsmæssig art, og at disse sidstnævnte var blevet strengt overholdt af medlemsstaterne, var uden betydning for kompetencefordelingen mellem Rådet og Kommissionen og således ikke kunne hindre Kommissionen i at udøve sine kompetencer.
- 68 Domstolen bemærkede i samme doms præmis 51, at det i øvrigt var under overholdelse af denne kompetencefordeling, at det i femte betragtning til beslutning 2001/224 – der var gældende i den periode, hvori den anfægtede beslutning stillede krav om tilbagesøgning af den omtvistede støtte – blev anført, at den pågældende beslutning ikke foregreb resultatet af eventuelle fremtidige sager, som kunne anlægges i henhold til artikel 87 EF og 88 EF, og ikke fritog medlemsstaterne for »at underrette Kommissionen om eventuelle statsstøtteprojekter«.
- 69 Endelig angav Domstolen igen i præmis 52 og 53 i dom Kommissionen mod Irland m.fl., nævnt i præmis 25 ovenfor (EU:C:2013:812), at det forhold, at Rådets bemyndigelsesbeslutninger var blevet vedtaget efter forslag fra Kommissionen, og at denne ikke på noget tidspunkt havde gjort brug af sine beføjelser i henhold til artikel 8, stk. 5, i direktiv 92/81 eller artikel 230 EF og 241 EF med henblik på at udvirke, at disse beslutninger blev ophævet eller ændret, ikke kunne være til hinder for, at punktafgiftsfritagelserne blev kvalificeret som statsstøtte i henhold til artikel 87, stk. 1, EF, såfremt betingelserne for, at der forelå statsstøtte, var opfyldt.
- 70 I medfør af artikel 61, stk. 2, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol er Retten i tilfælde af hjemvisning bundet af de afgørelser om retsspørgsmål, der er indeholdt i Domstolens afgørelse. På baggrund af præmis 54 i dom Kommissionen mod Irland m.fl., nævnt i præmis 25 ovenfor (EU:C:2013:812), må det fastslås, at de i præmis 65-69 ovenfor nævnte begrundelser udgør det nødvendige grundlag for konklusionen i samme dom, hvormed Domstolen ophævede dom Irland mod Kommissionen, nævnt i præmis 23 ovenfor (EU:T:2012:134), og hjemviste aluminiumoxid I-sagerne til Retten.
- 71 Det fremgår imidlertid af disse begrundelser, at Kommissionen, ved at iværksætte den i artikel 88 EF fastsatte procedure med henblik på at undersøge, om den omtvistede fritagelse udgjorde statsstøtte, og ved at vedtage aluminiumoxid I-beslutningen efter afslutningen af denne procedure, alene udøvede kompetencer, som EF-traktaten tildelte den på statsstøtteområdet, og at den ved at gøre dette ikke kunne gribe ind i de kompetencer, som EF-traktaten tillagde Rådet vedrørende harmonisering af lovgivningerne om punktafgifter, eller i de retsakter, som Rådet havde vedtaget under udøvelsen af de nævnte kompetencer.
- 72 Det følger heraf, at Kommissionen, ved at iværksætte den i artikel 88 EF fastsatte procedure med henblik på at undersøge, om den omtvistede fritagelse udgjorde statsstøtte, og ved at vedtage aluminiumoxid I-beslutningen efter afslutningen af denne procedure, ikke kunne tilsidesætte de af Rådet vedtagne retsakter, der – som artikel 18 i direktiv 2003/96, sammenholdt med bestemmelserne i bilag II hertil, eller artikel 1, stk. 2, i beslutning 2001/224 – udtrykkeligt tillod Den Italienske Republik at fortsætte med at anvende den omtvistede fritagelse indtil den 31. december 2006. Disse sidstnævnte tilladelser kunne således kun have deres virkninger på det område, der var omfattet af reglerne om harmonisering af lovgivningerne om punktafgifter, og foregreb ikke virkningerne af en eventuel beslutning, såsom aluminiumoxid I-beslutningen, som Kommissionen kunne vedtage under udøvelsen af sine kompetencer på statsstøtteområdet.
- 73 Det følger desuden af præmis 52 og 53 i dom Kommissionen mod Irland m.fl., nævnt i præmis 25 ovenfor (EU:C:2013:812) – hvori Domstolen bemærkede, at begrebet statsstøtte har en objektiv karakter og ikke afhænger af institutionernes adfærd eller bemærkninger – at det forhold, at Kommissionen i forbindelse med vedtagelsen af Rådets bemyndigelsesbeslutninger havde vurderet, at punktafgiftsfritagelserne ikke medførte nogen konkurrencefordrejninger og ikke forstyrrede

fællesmarkedets korrekte funktion, ikke kunne være til hinder for, at de nævnte fritagelser blev kvalificeret som statsstøtte i henhold til artikel 87, stk. 1, EF, såfremt betingelserne for, at der forelå statsstøtte, var opfyldt.

- 74 Det følger så meget desto mere af den af Domstolen valgte løsning, at Kommissionen med henblik på kvalificeringen af punktafgiftsfritagelserne som statsstøtte ikke var bundet af Rådets vurderinger i dets beslutninger om harmonisering af lovgivningerne om punktafgifter, ifølge hvilke de nævnte fritagelser ikke medførte nogen konkurrencefordrejninger og ikke forstyrrede fællesmarkedets korrekte funktion.
- 75 I den foreliggende sag kan Eurallumina derfor ikke med føje hævde, at den anfægtede beslutning skaber retsvirkninger, som går imod de retsvirkninger, der er skabt af beslutning 2001/224 og af artikel 18 i direktiv 2003/96.
- 76 Med hensyn til den retlige argumentation, der er fremført til støtte for det foreliggende klagepunkt og støttes på den berettigede forventning, som Eurallumina kunne have om, at den omtvistede fritagelse var lovlig, knytter denne sig reelt til det første og det fjerde anbringende, der er fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-62/06 RENV II, derved, at disse angår en tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, og denne argumentation vil derfor skulle behandles i forbindelse med de nævnte anbringender.
- 77 Følgelig, og med forbehold af behandlingen af den nævnte argumentation, skal klagepunktet vedrørende en tilsidesættelse af retssikkerhedsprincippet og af princippet om formodningen om, at institutionernes retsakter er lovlige og har effektiv virkning, forkastes som ugrundet.

– Tilsidesættelsen af princippet om, at *lex specialis* går forud for *lex generalis*

- 78 Eurallumina har med det foreliggende klagepunkt gjort gældende, at Kommissionen i den anfægtede beslutning har tilsidesat princippet om, at *lex specialis* går forud for *lex generalis*, derved, at den ikke har givet artikel 93 EF og gennemførelsesforanstaltningerne hertil – herunder artikel 8, stk. 4 og 5, i direktiv 92/81 og artikel 18, stk. 1, i direktiv 2003/96 – forrang for artikel 87 EF og 88 EF. Eurallumina har i denne forbindelse for det første støttet sig på ordlyden af artikel 87 EF, som angiver, at den finder anvendelse »bortset fra de i denne [EF-]traktat hjemlede undtagelser«, således at den bl.a. ikke kan finde anvendelse, hvor der foreligger specifikke foranstaltninger til harmonisering af skatter og afgifter, som er vedtaget på grundlag af artikel 93 EF. Selskabet har for det andet henvist til direktiv 92/81 og 2003/96, der er vedtaget med hjemmel i artikel 93 EF og giver en specifik ramme, i medfør af hvilken Rådet og Kommissionen sammen agerer for at tillade og kontrollere undtagelserne fra harmoniseringen af punktafgiftsstrukturen for mineralolier. Selskabet har for det tredje påberåbt sig Kommissionens indstilling til Rådet om at forlænge den omtvistede fritagelse, som er baseret på den vurdering, at denne fritagelse var forenelig med EF-traktaten og navnlig med de bestemmelser i denne, som sikrer en loyal konkurrence, og at der ikke forekommer forvridning af fællesmarkedets funktion. Eurallumina har for det fjerde støttet sig på femte betragtning til beslutning 2001/224, som ikke tillod Kommissionen at fratage denne beslutning dens virkninger, og som ikke kan have forrang for bestemmelserne i EF-traktaten eller direktiv 92/81.
- 79 Kommissionen har nedlagt påstand om, at det foreliggende klagepunkt forkastes som ugrundet.
- 80 Det foreliggende klagepunkt rejser derfor det spørgsmål, om artikel 93 EF og gennemførelsesforanstaltningerne hertil – herunder artikel 8, stk. 4 og 5, i direktiv 92/81 og artikel 18, stk. 1, i direktiv 2003/96 – som anført af Eurallumina kan kvalificeres som *lex specialis* i forhold til artikel 87 EF og 88 EF, og om de dermed går forud for disse sidstnævnte.

- 81 Der skal i denne forbindelse erindres om, at det følger af princippet om, at *lex specialis* går forud for *lex generalis*, at særlige bestemmelser har forrang for generelle bestemmelser i de situationer, som de specifikt tager sigte på at regulere (jf. i denne retning dom af 30.4.2014, *Barclays Bank*, C-280/13, Sml, EU:C:2014:279, præmis 44, og af 5.11.2014, *Mayaleh mod Rådet*, T-307/12 og T-408/13, Sml, EU:T:2014:926, præmis 198 og den deri nævnte retspraksis).
- 82 I den foreliggende sag modsiges den argumentation, der ligger til grund for det foreliggende klagepunkt – som Kommissionen med rette har bemærket – direkte af dom Kommissionen mod Irland m.fl., nævnt i præmis 25 ovenfor (EU:C:2013:812).
- 83 Som anført i præmis 65 ovenfor, anlagde Domstolen således i præmis 45-48 i dom Kommissionen mod Irland m.fl., nævnt i præmis 25 ovenfor (EU:C:2013:812), en klar sondring mellem de respektive kompetencer hos Rådet og Kommissionen, dels vedrørende harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om punktafgifter, dels vedrørende statsstøtte. Domstolen udtalte desuden, at den procedure, der var fastsat i artikel 8, stk. 4, i direktiv 92/81, havde et formål og et anvendelsesområde, der var forskellige fra dem i den ordning, der var indført i artikel 88 EF.
- 84 Det følger heraf, at reglerne om harmonisering af skatte- og afgiftslovgivningerne, bl.a. artikel 93 EF og gennemførelsesforanstaltningerne hertil, og reglerne om statsstøtte, herunder artikel 87 EF og 88 EF, er to selvstændige regelsæt, og at de førstnævnte ikke kan anses for en *lex specialis* i forhold til de sidstnævnte.
- 85 Følgelig skal det foreliggende klagepunkt vedrørende en tilsidesættelse af princippet om, at *lex specialis* går forud for *lex generalis*, forkastes som ugrundet.
- 86 Med forbehold af præmis 76 og 77 ovenfor skal det andet anbringende, der er fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-62/06 RENV II, således forkastes i sin helhed.

Det første anbringende fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II vedrørende en tilsidesættelse af artikel 87, stk. 1, EF og en selvmodsigende begrundelse

- 87 Den Italienske Republik har gjort gældende, at Kommissionen i den anfægtede beslutning har tilsidesat en af de betingelser for kvalificeringen som statsstøtte, der er fastsat i artikel 87, stk. 1, EF, derved, at den fejlagtigt har fastslået, at den omtvistede fritagelse var selektiv. Den har i denne forbindelse for det første henvist til punkt 14 i tabel A, der er knyttet som bilag til lovdekretet fra 1995, hvoraf det fremgår, at den omtvistede fritagelse generelt var til fordel for enhver økonomisk aktør, der anvendte mineralolier som brændstof til produktion af aluminiumoxid, uafhængigt af forbrugsstedet for disse. Den Italienske Republik har for det andet anført, at selv om det i Italien alene er den sardinske fabrik Eurallumina, der er blevet indrømmet den omtvistede fritagelse, har denne omstændighed en rent faktisk karakter, som er forbundet med særegenheden ved aluminiumoxidproduktion. Den Italienske Republik har desuden gjort gældende, at der i den anfægtede beslutning er givet en selvmodsigende begrundelse for den omtvistede fritagelses selektivitet.
- 88 Kommissionen har nedlagt påstand om, at det første anbringende forkastes som ugrundet.
- 89 Med hensyn til klagepunktet om en selvmodsigende begrundelse for den anfægtede beslutning hvad angår selektivitetsbetingelsen i artikel 87, stk. 1, EF skal det bemærkes, at stævningen i henhold til artikel 44, stk. 1, i procesreglementet af 2. maj 1991 skulle indeholde en kort fremstilling af søgsmålsgrundene, og denne angivelse skulle være så klar og præcis, at sagsøgte fik mulighed for at tilrettelægge sit forsvar og Retten for at træffe afgørelse i sagen, i givet fald uden andre oplysninger til støtte herfor. Stævningen skulle derfor indeholde udtrykkelige angivelser af de grunde, søgsmålet støttedes på, mens en rent generel angivelse heraf ikke opfyldte kravene i procesreglementet af 2. maj

1991 (dom af 27.9.2012, Nynäs Petroleum og Nynas Belgium mod Kommissionen, T-347/06, Sml, EU:T:2012:480, præmis 107). En tilsvarende løsning var påkrævet, når et argument fremførtes til støtte for et anbringende.

- 90 I den foreliggende sag er klagepunktet om en selvmodsigende begrundelse hvad angår selektivitetsbetingelsen i artikel 87, stk. 1, EF – som Kommissionen med føje har anført – indholdsløst. Den argumentation, som Den Italienske Republik i stævningen i sag T-60/06 RENV II har fremført til støtte for det første anbringende, vedrører således udelukkende spørgsmålet om, hvorvidt Kommissionen i den anfægtede beslutning har tilsidesat selektivitetsbetingelsen i artikel 87, stk. 1, EF. Den belyser derimod på ingen måde grundene til, at begrundelsen for den anfægtede beslutning i henseende til denne betingelse er selvmodsigende.
- 91 I henseende til det foreliggende klagepunkt om en selvmodsigende begrundelse for den anfægtede beslutning opfylder stævningen i sag T-60/06 RENV II derfor ikke de krav til præcision, der er fastsat i artikel 44, stk. 1, litra c), i procesreglementet af 2. maj 1991. Dette klagepunkt skal derfor afvises fra realitetsbehandling.
- 92 Hvad angår klagepunktet om en tilsidesættelse i den anfægtede beslutning af selektivitetsbetingelsen i artikel 87, stk. 1, EF skal der først ske en undersøgelse af Den Italienske Republiks argument om, at det fremgår af punkt 14 i tabel A, der er knyttet som bilag til lovdekretet fra 1995, at den omtvistede fritagelse generelt var til fordel for enhver økonomisk aktør, der anvendte mineralolier som brændstof til produktion af aluminiumoxid, uafhængigt af forbrugsstedet for disse. Dette argument rejser i det væsentlige det spørgsmål, om Kommissionen i den anfægtede beslutning begik en fejl ved at vurdere selektivitetsbetingelsen i forhold til punktafgiftsfritagelsen, således som denne var blevet godkendt af Rådet på grundlag af artikel 8, stk. 4, i direktiv 92/81, og ikke i forhold til punktafgiftsfritagelsen, således som denne var fastsat i punkt 14 i tabel A, der er knyttet som bilag til lovdekretet fra 1995.
- 93 Den omtvistede fritagelses regionalt selektive karakter følger af, at denne kun gælder på Sardinien. Som Den Italienske Republik med rette har bemærket, og som anerkendt af Kommissionen i 17. og 63. betragtning til aluminiumoxid I-beslutningen og af Domstolen i præmis 50 i dom Kommissionen mod Irland m.fl., nævnt i præmis 25 ovenfor (EU:C:2013:812), er det imidlertid Rådets bemyndigelsesbeslutninger, vedtaget på grundlag af artikel 8, stk. 4, i direktiv 92/81, der har fastsat præcise betingelser af geografisk art og givet den omtvistede fritagelse en regionalt selektiv karakter, derved at de alene tillod Den Italienske Republik at anvende eller at fortsætte med at anvende den nævnte fritagelse på Sardinien.
- 94 Det forholder sig ikke desto mindre således, at den relevante foranstaltning med henblik på undersøgelsen ud fra statsstøttereglerne i den foreliggende sag er den omtvistede fritagelse, således som denne var blevet godkendt af Rådet på grundlag af artikel 8, stk. 4, i direktiv 92/81, eftersom Den Italienske Republik anvendte den fritagelse, der er fastsat i punkt 14 i tabel A, der er knyttet som bilag til lovdekretet fra 1995, under overholdelse af de præcise betingelser af geografisk og tidsmæssig art, som Rådet havde gjort sin tilladelse betinget af.
- 95 Det var derfor med rette, at Kommissionen i den anfægtede beslutning vurderede selektivitetsbetingelsen i forhold til den omtvistede fritagelse, således som denne faktisk var blevet anvendt af Den Italienske Republik. Følgelig skal Den Italienske Republiks foreliggende argument om en urigtig vurdering af selektivitetsbetingelsen i forhold til punktafgiftsfritagelsen, således som denne var fastsat i punkt 14 i tabel A, der er knyttet som bilag til lovdekretet fra 1995, forkastes som ugrundet.
- 96 Der skal dernæst ske en undersøgelse af det argument fra Den Italienske Republik, der i det væsentlige vedrører en fejl, som Kommissionen i 63. betragtning til den anfægtede beslutning skulle have begået ved at fastslå, at punktafgiftsfritagelserne var selektive, for så vidt som at de »kun [gjaldt] for virksomheder, der producere[de] aluminiumoxid«, at der »i praksis [...] i hver medlemsstat kun [var]

én virksomhed, der n[ød] godt af denne fritagelse«, og at det drejede sig om »Eurallumina på Sardinien«, på trods af, at det forhold, at alene den sardinske fabrik Eurallumina var blevet inddrømmet den omtvistede fritagelse, var en rent faktisk omstændighed, som var forbundet med særegenheden ved aluminiumoxidproduktion i Italien.

97 Der skal i denne forbindelse erindres om, at artikel 87, stk. 1, EF forbyder statsstøtte, der begunstiger »visse virksomheder eller visse produktioner«, dvs. selektiv støtte (dom af 15.12.2005, Italien mod Kommissionen, C-66/02, Sml, EU:C:2005:768, præmis 94).

98 For så vidt angår vurderingen af selektivitetsbetingelsen følger det af fast retspraksis, at artikel 87, stk. 1, EF kræver en stillingtagen til, om en national foranstaltning som led i en bestemt retlig ordning kan begunstige »visse virksomheder eller visse produktioner« i forhold til andre virksomheder, der under hensyntagen til formålet med den nævnte ordning befinder sig i en tilsvarende faktisk og retlig situation (jf. dom af 15.11.2011, Kommissionen og Spanien mod Government of Gibraltar og Det Forenede Kongerige, C-106/09 P og C-107/09 P, Sml, EU:C:2011:732, præmis 75 og den deri nævnte retspraksis).

99 Fastsættelsen af referencerammen har en forstærket betydning ved skatteforanstaltninger, eftersom selve tilstedeværelsen af en fordel kun kan godtgøres i forhold til en beskatning, der betegnes som »normal«. Den normale beskatning er den sats, som er gældende inden for det geografiske område, der udgør referencerammen (dom af 6.9.2006, Portugal mod Kommissionen, C-88/03, Sml, EU:C:2006:511, præmis 56).

100 I den foreliggende sag er 63. og 64. betragtning til aluminiumoxid I-beslutningen affattet således:

»(63) I den konkrete sag gælder fritagelserne [...] kun for virksomheder, der producerer aluminiumoxid, og i praksis er der i hver medlemsstat kun én virksomhed, der nyder godt af denne fritagelse: [...] Eurallumina på Sardinien [...]. I hele det tidsrum, hvor rådsbeslutningerne var bindende, var fritagelserne regionalt selektive, da disse beslutninger kun tillod fritagelser i bestemte regioner, og potentielle investorer, der var interesserede i at investere i aluminiumoxidproduktion i andre regioner, ikke kunne være sikre på at få samme behandling. Udvælgelsen af regioner har ingen forbindelse overhovedet med den indbyggede logik i de pågældende nationale afgiftssystemer.

(64) Før direktiv 2003/96[...] trådte i kraft, skulle medlemsstaterne i henhold til fællesskabsreglerne opkræve punktafgift af mineralolier, hvilket betyder, at konkrete fritagelser, der var begrænset til en bestemt produktion og en bestemt region, ikke kunne betragtes som begrundet i systemets karakter og generelle opbygning. De argumenter, [Italien] fremfører for udelukkende at inddrømme fritagelse til aluminiumoxidproduktion, er baseret på markedsforhold og de omstændigheder, der kendetegner aluminiumoxidproduktionen i de konkrete berørte områder. Disse argumenter har ingen forbindelse med de respektive nationale afgiftssystemers karakter og logik, i betragtning af at disse systemer skulle opfylde kravene i fællesskabsretten. De fritagelser, der blev ydet før ikrafttrædelsen af direktiv 2003/96[...], kan derfor ikke anses for at være begrundet i systemets karakter og generelle opbygning og udgør følgelig statsstøtte efter artikel 87, stk. 1[, EF].«

101 I modsætning til, hvad Den Italienske Republik har gjort gældende, følger det af 63. og 64. betragtning til aluminiumoxid I-beslutningen, at Kommissionen i sin analyse i denne beslutning af den omtvistede fritagelses selektivitet ikke støttede sig på den omstændighed, at denne fritagelse i praksis kun havde været til fordel for en enkelt aluminiumoxidproducent beliggende på Sardinien, nemlig Eurallumina, men på den dobbelte omstændighed, at den omtvistede fritagelse – inden for den referenceramme, der udgjordes af det italienske skatte- og afgiftssystem – fremstod som en foranstaltning, der var regionalt selektiv, eftersom den begunstigede enhver aluminiumoxidproducent beliggende på Sardinien i forhold til potentielle investorer, der var interesserede i at investere i aluminiumoxidproduktion i

andre italienske regioner, og materielt selektiv, derved at den begunstige aluminiumoxidproducerende selskaber og aluminiumoxidproduktion i forhold til selskaber, der producerede andre varer eller tjenesteydelser, og andre produktioner.

- 102 Det følger heraf, at Den Italienske Republiks foreliggende argument, der hviler på en urigtig fortolkning af aluminiumoxid I-beslutningen, er faktisk ukorrekt og følgelig skal forkastes.
- 103 Følgelig skal det første anbringende, der er fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II, forkastes i sin helhed.

Det andet anbringende fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II vedrørende en tilsidesættelse af artikel 1, litra b), nr. ii), og artikel 4 i forordning nr. 659/1999 samt af Rådets bemyndigelsesbeslutninger

- 104 Den Italienske Republik har i det væsentlige gjort gældende, at Kommissionen har tilsidesat artikel 1, litra b), nr. ii), og artikel 4 i forordning nr. 659/1999 samt Rådets bemyndigelsesbeslutninger, derved, at den i 67. betragtning til den anfægtede beslutning fastslog, at den omtvistede støtte udgjorde ny støtte, der var blevet ulovlig som omhandlet i artikel 1, litra f), i forordning nr. 659/1999, idet den ikke blev anmeldt til denne, før den blev indført. Ifølge Den Italienske Republik burde den omtvistede støtte være blevet kvalificeret som eksisterende støtte som omhandlet i artikel 1, litra b), nr. ii), i forordning nr. 659/1999. Den Italienske Republik har i denne forbindelse for det første støttet sig på Rådets bemyndigelsesbeslutninger, senest beslutning 2001/224, som tillod denne at anvende eller at fortsætte med at anvende den omtvistede fritagelse. Den har for det andet påberåbt sig lex specialis-karakteren af artikel 93 EF – som er grundlaget for Rådets kompetence på området for harmonisering af skatter og afgifter samt udgør retsgrundlaget for direktiv 92/81 og Rådets bemyndigelsesbeslutninger – i forhold til lex generaliskarakteren af artikel 87 EF og 88 EF, som er grundlaget for Kommissionens kompetence på statsstøtteområdet. Den Italienske Republik har for det tredje henvist til den forpligtelse, der i henhold til artikel 8, stk. 4, i direktiv 92/81 påhviler Rådet til at efterprøve, at den omtvistede fritagelse var begrundet i særlige politiske hensyn, at den ikke medførte nogen konkurrencefordrejninger, og at den ikke forstyrrede fællesmarkedets korrekte funktion.
- 105 Kommissionen har nedlagt påstand om, at det andet anbringende forkastes som ugrundet.
- 106 Det foreliggende anbringende rejser i det væsentlige det spørgsmål, om Kommissionen i den anfægtede beslutning begik en fejl ved at vurdere lovligheden af den omtvistede fritagelse ud fra de regler, der gjaldt for ny støtte, på trods af, at der var tale om eksisterende støtte som omhandlet i artikel 1, litra b), nr. ii), i forordning nr. 659/1999, eftersom den var blevet godkendt ved Rådets bemyndigelsesbeslutninger, senest ved beslutning 2001/224.
- 107 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at som »eksisterende støtte« kan i henhold til artikel 1, litra b), nr. ii), i forordning nr. 659/1999 kvalificeres »godkendt støtte, dvs. støtteordninger og individuel støtte, som er godkendt af Kommissionen eller Rådet«.
- 108 I henhold til EF-traktaten gælder der forskellige fremgangsmåder alt efter, om der er tale om eksisterende eller ny støtte. Mens ny støtte i henhold til artikel 88, stk. 3, EF på forhånd skal anmeldes til Kommissionen og ikke kan gennemføres, før fremgangsmåden har ført til en endelig beslutning, kan eksisterende støtte i medfør af artikel 88, stk. 1, EF løbende gennemføres, for så vidt som Kommissionen ikke har fastslået, at den er uforenelig med fællesmarkedet (jf. dom af 24.3.2011, Freistaat Sachsen og Land Sachsen-Anhalt mod Kommissionen, T-443/08 og T-455/08, Sml, EU:T:2011:117, præmis 187 og den deri nævnte retspraksis). Eksisterende støtte kan således i givet fald kun være genstand for en beslutning om, at støtten ikke er forenelig med fællesmarkedet, der har virkning for fremtiden (jf. dom Freistaat Sachsen og Land Sachsen-Anhalt mod Kommissionen, EU:T:2011:117, præmis 187 og den deri nævnte retspraksis).

- 109 I den foreliggende sag modsiges den argumentation, der ligger til grund for det foreliggende anbringende – som Kommissionen med rette har bemærket – direkte af dom Kommissionen mod Irland m.fl., nævnt i præmis 25 ovenfor (EU:C:2013:812).
- 110 Domstolen udtalte således i denne doms præmis 49, at en beslutning fra Rådet, der i overensstemmelse med artikel 8, stk. 4, i direktiv 92/81 giver en medlemsstat tilladelse til at indføre fritagelser for punktafgifter, ikke kunne have til følge, at Kommissionen blev forhindret i at udøve de kompetencer, som traktaten tildelte den, og følgelig i at indlede den procedure, der er fastsat i artikel 88 EF med henblik på at undersøge, om denne fritagelse udgjorde statsstøtte, og i givet fald at vedtage en beslutning såsom den anfægtede beslutning i forlængelse af denne procedure. I samme doms præmis 47 havde Domstolen forudgående fastslået, at den procedure, der var fastsat i artikel 8, stk. 4, i direktiv 92/81, havde et formål og et anvendelsesområde, der var forskellige fra den ordning, der var indført i artikel 88 EF til regulering af ny og eksisterende statsstøtte. Det følger af disse begrundelser, at Rådets bemyndigelsesbeslutninger, der er vedtaget på grundlag af artikel 8, stk. 4, i direktiv 92/81, ikke på nogen måde kan analyseres som beslutninger om godkendelse af en støtteordning eller af en individuel støtte, som omhandlet i artikel 1, litra b), nr. ii), i forordning nr. 659/1999.
- 111 Det følger heraf, at Rådets bemyndigelsesbeslutninger, der er vedtaget på grundlag af artikel 8, stk. 4, i direktiv 92/81, ikke i den foreliggende sag giver mulighed for at kvalificere den omtvistede fritagelse som »eksisterende støtte« som omhandlet i artikel 1, litra b), nr. ii), i forordning nr. 659/1999.
- 112 Det andet anbringende, der er fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II, skal følgelig forkastes som ugrundet.
- Det femte anbringende fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II vedrørende en tilsidesættelse af artikel 18 i direktiv 2003/96, sammenholdt med bilag II hertil, og af beslutning 2001/224
- 113 Den Italienske Republik har i det væsentlige gjort gældende, at Kommissionen i den anfægtede beslutning har tilsidesat artikel 18 i direktiv 2003/96, sammenholdt med bestemmelserne i bilag II hertil, samt artikel 1, stk. 2, i beslutning 2001/224, som udtrykkeligt tillod denne medlemsstat at fortsætte med at anvende den omtvistede fritagelse indtil den 31. december 2006. Ikrafttrædelsen af direktiv 2003/96 den 1. januar 2004 afsluttede Den Italienske Republiks forpligtelse til at anmelde den omtvistede støtte til Kommissionen, og denne havde ingen kompetence til at vedtage den anfægtede beslutning.
- 114 Kommissionen har nedlagt påstand om, at det femte anbringende forkastes som ugrundet.
- 115 I den foreliggende sag modsiges den argumentation, der ligger til grund for det foreliggende anbringende – som Kommissionen med rette har bemærket – direkte af dom Kommissionen mod Irland m.fl., nævnt i præmis 25 ovenfor (EU:C:2013:812).
- 116 Det fremgår således af de i præmis 65-69 ovenfor citerede begrundelser for dom Kommissionen mod Irland m.fl., nævnt i præmis 25 ovenfor (EU:C:2013:812), at Kommissionen, ved at iværksætte den i artikel 88 EF fastsatte procedure med henblik på at undersøge, om den omtvistede fritagelse udgjorde statsstøtte, og ved at vedtage den anfægtede beslutning efter afslutningen af denne procedure, alene udøvede kompetencer, som EF-traktaten tildelte den på statsstøtteområdet, og at den ved at gøre dette ikke kunne gribe ind i de kompetencer, som EF-traktaten tillagde Rådet vedrørende harmonisering af lovgivningerne om punktafgifter, eller i de retsakter, som Rådet havde vedtaget under udøvelsen af de nævnte kompetencer.

- 117 Det følger heraf, at Kommissionen, ved at iværksætte den i artikel 88 EF fastsatte procedure med henblik på at undersøge, om den omtvistede fritagelse udgjorde statsstøtte, og ved at vedtage aluminiumoxid I-beslutningen efter afslutningen af denne procedure, ikke kunne tilsidesætte de af Rådet vedtagne retsakter, der – som artikel 18 i direktiv 2003/96, sammenholdt med bestemmelserne i bilag II hertil, eller artikel 1, stk. 2, i beslutning 2001/224 – udtrykkeligt tillod Den Italienske Republik at fortsætte med at anvende den omtvistede fritagelse indtil den 31. december 2006. Disse sidstnævnte tilladelser kunne således kun have deres virkninger på det område, der var omfattet af reglerne om harmonisering af lovgivningerne om punktafgifter, og foregreb ikke virkningerne af en eventuel beslutning, såsom den anfægtede beslutning, som Kommissionen kunne vedtage under udøvelsen af sine kompetencer på statsstøtteområdet.
- 118 Følgelig kan Den Italienske Republik ikke med føje hævde, at den anfægtede beslutning tilsidesætter artikel 18 i direktiv 2003/96, sammenholdt med bestemmelserne i bilag II hertil, samt artikel 1, stk. 2, i beslutning 2001/224.
- 119 Det femte anbringende, der er fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II, skal følgelig forkastes som ugrundet.

Det tredje anbringende fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II vedrørende en tilsidesættelse af reglerne om støtte til miljøbeskyttelse, og navnlig punkt 82, stk. 2, litra a), i EF-rammebestemmelserne

- 120 Den Italienske Republik er i det væsentlige af den opfattelse, at Kommissionen i aluminiumoxid I-beslutningen har tilsidesat reglerne om støtte til miljøbeskyttelse, og navnlig punkt 82, stk. 2, litra a), i EF-rammebestemmelserne, derved, at den har undladt at fastslå, at den omtvistede støtte var snævert knyttet til Euralluminas opfyldelse af miljøbeskyttelsesmål. Den Italienske Republik har i denne forbindelse for det første støttet sig på den kraftige indvirkning på miljøet af aluminiumoxidproduktionsvirksomhed, som er forbundet med nødvendigheden af en fuldt ud sikker bortskaffelse af det affald, der opstår ved den industrielle proces, hvilken indvirkning forklarede, at det område, som Eurallumina var beliggende på, blev erklæret for højrisikoområde for miljøkriser ved beslutning truffet den 30. november 1990 af det italienske ministerråd. Den Italienske Republik har for det andet påberåbt sig de af Eurallumina påtagne miljømæssige forpligtelser, der skulle opfyldes for selskabets egen regning inden for rammerne af gennemførelsen af en plan for forureningsfjernelse og rensning af miljøet, der blev godkendt ved dekret af 23. april 1993 udstedt af formanden for det italienske ministerråd, og bl.a. det rensningsprogram, der den 15. juni 1995 blev fastsat af det italienske miljøministerium, og den programkontrakt, der den 12. april 1999 blev indgået med de italienske myndigheder. Denne medlemsstat har for det tredje støttet sig på den forpligtelse til at nedbringe emissionslofterne for svovloxid og støv, som det italienske miljøministerium pålagde Eurallumina ved et dekret fra 1998. Den Italienske Republik har for det fjerde henvist til det tilsagn, som Eurallumina ved en aftale indgået den 27. april 1999 med regionen Sardinien afgav om at opføre et specialanlæg til afsvovlung af røgen fra calcineringsovnene og kedlerne, og den har i denne sammenhæng henvist til, at Eurallumina foretog betydelige investeringer i sin sardinske fabrik, som fortsatte indtil 2005, og i forlængelse af hvilke selskabet har opnået ISO 14001-certificering. Den Italienske Republik har for det femte støttet sig på den skrivelse af 6. februar 2002, som den tilsendte Kommissionen i løbet af den formelle undersøgelsesprocedure, og hvori den redegjorde for de væsentligste omkostninger, som den italienske skatte- og afgifts- samt miljølovgivning havde pålagt Eurallumina, og de miljømæssige forpligtelser, som dette selskab havde påtaget sig.
- 121 Kommissionen har nedlagt påstand om, at det tredje anbringende forkastes, idet det delvis skal afvises – eller under alle omstændigheder er ugrundet – og delvis er ugrundet.

122 Det foreliggende anbringende rejser i det væsentlige det spørgsmål, om Kommissionen i 75. betragtning til aluminiumoxid I-beslutningen begik en fejl ved at undlade at fastslå, at den omtvistede støtte var blevet ydet til gengæld for Euralluminas opfyldelse af miljøbeskyttelsesmål, og at den i dette omfang var forenelig med fællesmarkedet i henhold til punkt 47-52 i EF-rammebestemmelserne.

123 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at punkt 82 i EF-rammebestemmelserne, der blev offentliggjort i EF-Tidende den 3. februar 2001, bl.a. fastsætter følgende:

»[...]

For ikke-anmeldt støtte anvender Kommissionen:

a) disse rammebestemmelser, hvis støtten er tildelt efter deres offentliggørelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*

[...]«

124 Desuden er punkt 47-51 i EF-rammebestemmelserne affattet således:

»47. Når medlemsstaterne indfører afgifter på visse aktiviteter af miljøbeskyttelseshensyn, kan de finde det nødvendigt at indrømme visse virksomheder midlertidige undtagelser, navnlig når der ikke er sket en harmonisering på europæisk plan, eller når visse virksomheder risikerer midlertidigt at miste international konkurrenceevne. Den slags undtagelser udgør generelt driftsstøtte efter EF-traktatens artikel 87. Ved vurderingen af sådanne foranstaltninger skal det undersøges, om afgiften er indført ved en EF-beslutning eller ved en selvstændig beslutning truffet af medlemsstaten.

[...]

49. Hvis afgiften er indført i henhold til et EF-direktiv, kan der tænkes følgende to tilfælde:

[...]

b) medlemsstaten anvender for visse produkter en afgiftssats svarende til den i direktivet foreskrevne mindstesats, og indrømmer visse virksomheder en undtagelse, så de betaler efter en lavere sats end mindstesatsen. Hvis en sådan undtagelse ikke er tilladt ifølge det pågældende EF-direktiv, udgør den en støtte, der ikke er forenelig med [...] artikel 87 [EF]. Hvis en sådan undtagelse derimod er tilladt ifølge direktivet, kan Kommissionen betragte den som forenelig med artikel 87 [EF], hvis den er nødvendig og af et rimeligt omfang i forhold til de tilsigtede EF-mål. Kommissionen vil være særligt opmærksom på, at en sådan undtagelse i tid begrænses til det strengt nødvendige.

50. Generelt skal de pågældende afgiftsforanstaltninger yde et væsentligt bidrag til miljøbeskyttelsen. Det skal sikres, at undtagelserne eller fritagelserne ikke er af en sådan art, at de skader opfyldelsen af de generelle mål

51. Sådanne undtagelser kan sandsynligvis udgøre former for driftsstøtte, som kan godkendes på følgende vilkår:

1) Når en medlemsstat af miljøhensyn indfører en ny afgift i en erhvervssektor eller for produkter, hvor der ikke er sket en afgiftsharmonisering på fællesskabsplan, eller når den afgift, som medlemsstaten påtænker at indføre, er højere end den afgift, der er fastsat ved EF-standarden, er det Kommissionens opfattelse, at beslutninger om fritagelse med en varighed på ti år uden degressivitet kan være berettigede i to tilfælde:

a) Når sådanne fritagelser er betinget af, at der mellem den pågældende medlemsstat og modtagervirksomhederne indgås aftaler, hvorefter virksomhederne eller sammenslutningerne af virksomheder forpligter sig til at nå miljøbeskyttelsesmål i løbet af fritagelsesperioden, eller når virksomhederne forpligter sig til at indgå frivillige aftaler med samme målsætning. Aftalerne eller forpligtelserne kan især gælde nedbringelse af energiforbrug, nedbringelse af emissionsniveau eller andre miljøvenlige foranstaltninger. Den enkelte medlemsstat forhandler om aftalernes indhold, som vil blive vurderet af Kommissionen i forbindelse med anmeldelsen af påtænkte støtteforanstaltninger. Medlemsstaten skal tilrettelægge en grundig opfølgning på virksomhedernes eller virksomhedssammenslutningernes efterlevelse af deres forpligtelser. Aftaler, der indgås mellem medlemsstaten og de pågældende virksomheder eller virksomhedssammenslutninger, skal indeholde en sanktionsklausul i tilfælde af manglende opfyldelse af forpligtelserne.

Disse bestemmelser gælder også, når en medlemsstat lader en afgiftslempelse være betinget af et krav med samme virkning som ovennævnte aftaler eller forpligtelser.

b) Sådanne fritagelser kan ikke være betinget af indgåelse af en aftale mellem medlemsstaten og modtagervirksomhederne, hvis følgende alternative betingelser er opfyldt:

— [N]år lempelsen vedrører en EF-afgift, skal det af virksomhederne faktisk betalte beløb efter fradrag stadig være højere end EF-minimumsbeløbet, så niveauet tilskynder virksomhederne til at arbejde for en forbedring af miljøbeskyttelsen.

[...]

2) Bestemmelserne under punkt 51[, stk. 1] kan finde anvendelse på eksisterende afgifter, hvis følgende to betingelser begge er opfyldt:

a) [D]en pågældende afgift skal have en mærkbar positiv virkning på miljøbeskyttelsen.

b) [U]ndtagelserne til fordel for modtagervirksomhederne skal være fastlagt ved vedtagelsen af afgiften [...]«

¹²⁵ Kommissionen angav i 71. og 73. betragtning til aluminiumoxid I-beslutningen, at »[d]en støtte, der [var] ydet efter 3. februar 2001, sk[ulle] vurderes efter [EF-]rammebestemmelserne [...], jf. disse rammebestemmelser punkt 82[, stk. 2, litra] a)«, og nærmere bestemt efter punkt 47-52 heri, som fastsatte de regler, der gjaldt for enhver form for driftsstøtte ydet i form af afgiftslempelser eller afgiftsfritagelser.

¹²⁶ I 73.-76. betragtning til samme beslutning bemærkede Kommissionen desuden følgende:

»(73) [...] Oprindeligt var punktafgifter på mineralolier ikke tænkt som et miljøpolitisk instrument. Noget af det, der er vigtigt for, at en afgift kan betragtes som værende en miljøafgift, er nok, at afgiftsgrundlaget har en klar negativ miljøpåvirkning [...] Og da brugen af mineralolier har en klar negativ virkning for miljøet, kan punktafgifter på mineralolier betragtes som miljøafgifter.

- (74) I alle de tre medlemsstater, som denne beslutning er rettet til, fandtes der punktafgifter på mineralolier, før de her omhandlede fritagelser blev indført, og de må derfor betragtes som eksisterende afgifter som omhandlet under punkt 51[, nr. 2,] i [EF]-rammebestemmelserne [...]. Punktafgifterne har imidlertid en mærkbar positiv virkning på miljøbeskyttelse som omhandlet under punkt 51[, nr. 2, litra a)], eftersom de giver producenterne et betydeligt incitament til at mindske deres forbrug af mineralolier. De her omhandlede punktafgifter havde ikke nødvendigvis noget eksplicit miljømæssigt sigte fra starten, og fritagelserne blev indført for mange år siden, specielt for Irlands og Italiens vedkommende, og under alle omstændigheder i alle de tre medlemsstater længe før [EF]-rammebestemmelserne trådte i kraft. De kan altså behandles, som om de var blevet vedtaget på det tidspunkt, hvor punktafgiften blev vedtaget. I overensstemmelse med punkt 51[, nr. 2,] i rammebestemmelserne kan reglerne under punkt 51[, nr. 1,] derfor anvendes på de fritagelser, der skal tages stilling til i denne beslutning.
- (75) I deres bemærkninger fremførte støttemodtagerne, at de til gengæld for fritagelserne havde foretaget betydelige investeringer i miljøforbedringer. Der er imidlertid intet belæg for, at støttemodtagerne indgik nogen aftale med de berørte medlemsstater, hvorved de forpligtede sig til at opfylde bestemte miljømål inden for det tidsrum, hvor fritagelserne var gældende. Afgiftsfritagelserne var heller ikke underlagt betingelser, der ville have samme virkning som sådanne aftaler og tilsagn. Endvidere fremgår det, at miljøinvesteringerne ikke var mere omfattende, end hvad der var nødvendigt for at overholde den relevante lovgivning, eller hvad der var kommercielt gennemførligt og rentabelt. Betingelserne for anvendelse af reglerne i punkt 51[, nr. 1, litra a,)] i [EF]-rammebestemmelserne [...] er følgelig ikke opfyldt, og kun reglerne under punkt 51[, nr. 1, litra b,)] finder anvendelse i denne sag.
- (76) I tidsrummet frem til [den] 31. december 2003 drejede fritagelserne sig om en fællesskabsafgift, nemlig en afgift, der er harmoniseret på grundlag af direktiv 92/82[...]. Punkt 51[, nr. 1, litra b)], første led, i [EF]-rammebestemmelserne [...] finder derfor anvendelse. Ifølge denne regel kan en afgiftslempelse godkendes, når det af virksomhederne faktisk betalte beløb efter fradrag stadig er højere end EF-minimumsbeløbet. Alle tre fritagelser var imidlertid fuldstændige fritagelser. I betragtning af afgiftens positive miljøvirkning som omhandlet under nr. 73 ovenfor kan de omhandlede foranstaltninger kun erklæres forenelige med fællesmarkedet i det omfang, hvor støttemodtagerne betaler en højere sats end fællesskabsmindstesatsen i henhold til direktiv 92/82[...], der i dette tidsrum lå på 13 EUR pr. 1 000 kg. Derfor kan kun fritagelse for afgift ud over 13,01 EUR anses for forenelig, mens en fritagelse op til de 13,01 EUR udgør uforenelig statsstøtte.«
- 127 Det skal indledningsvis bemærkes, at det følger af fast retspraksis, at Kommissionen særligt på statsstøtteområdet er bundet af de rammebestemmelser, som den vedtager, såfremt disse ikke afviger fra EF-traktatens bestemmelser (jf. dom af 2.12.2010, Holland Malt mod Kommissionen, C-464/09 P, Sml, EU:C:2010:733, præmis 47 og den deri nævnte retspraksis).
- 128 I den foreliggende sag har Den Italienske Republik ikke anfægtet 67. betragtning til aluminiumoxid I-beslutningen, hvoraf det fremgår, at den omtvistede støtte aldrig er blevet anmeldt til Kommissionen. For så vidt som den nævnte støtte blev ydet efter den 3. februar 2001, finder EF-rammebestemmelserne derfor anvendelse på denne i henhold til disses punkt 82 (jf. præmis 123 ovenfor).
- 129 Den Italienske Republik har for at påvise, at den omtvistede støtte er forenelig med fællesmarkedet på grundlag af EF-rammebestemmelserne, som bilag til stævningen fremlagt en hel række dokumenter og aftaler, hvoraf det skulle fremgå, at Eurallumina var forpligtet til at nå talrige miljøbeskyttelsesmål – eller frivilligt havde givet tilsagn om at nå sådanne mål – i løbet af den periode, hvorunder den omtvistede støtte blev ydet.

- 130 Kommissionen finder imidlertid, at denne argumentation skal afvises fra realitetsbehandling, idet Den Italienske Republik ikke har fremlagt disse dokumenter og aftaler i løbet af den formelle undersøgelsesprocedure.
- 131 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at for så vidt som Den Italienske Republik til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II måtte henvise til oplysninger, som ikke var til rådighed ved vedtagelsen af den anfægtede beslutning, eller som ikke blev bragt til Kommissionens kendskab under den formelle undersøgelsesprocedure, kan Retten ikke tage hensyn til disse oplysninger med henblik på at bedømme lovligheden af denne beslutning.
- 132 Under et annullationssøgsmål skal lovligheden af den omhandlede retsakt således bedømmes efter de faktiske og retlige omstændigheder på det tidspunkt, da retsakten blev udstedt (dom af 14.1.2004, *Fleuren Compost mod Kommissionen*, T-109/01, Sml, EU:T:2004:4, præmis 50). I henhold til retspraksis skal retmæssigheden af en beslutning om støtte således vurderes i forhold til de oplysninger, som Kommissionen sad inde med på det tidspunkt, da den vedtog den (jf. dom *Fleuren Compost mod Kommissionen*, EU:T:2004:4, præmis 51 og den deri nævnte retspraksis). En medlemsstat kan således ikke gøre omstændigheder gældende ved en sag for Unionens retsinstanser, som ikke er blevet frembragt under den administrative procedure efter artikel 88 EF (jf. dom *Fleuren Compost mod Kommissionen*, EU:T:2004:4, præmis 51 og den deri nævnte retspraksis).
- 133 I den foreliggende sag fremgår det af sagsakterne, at Den Italienske Republik, under den formelle undersøgelsesprocedure, i sit skriftlige indlæg ved skrivelse af 6. februar 2002 generelt gjorde gældende, at den omtvistede støtte delvist kompenserede for de driftsomkostninger, som den italienske skatte- og afgifts- samt miljølovgivning havde pålagt Eurallumina. Denne medlemsstat angav nærmere bestemt, at en del af den omtvistede støtte havde til formål at kompensere for de ekstraomkostninger, der var forbundet med miljøbeskyttelsen, og at støtten følgelig faldt ind under anvendelsesområdet for EF-rammebestemmelserne. Den Italienske Republik redegjorde i denne forbindelse for, at de regionale myndigheder siden 1974 havde forbudt udledning af affaldsstoffer i Middelhavet, hvilken praksis endnu var tilladt i Frankrig og i Grækenland. Dette forbud havde medført store omkostninger for Eurallumina, svarende til 6 mia. italienske lire (ITL) (3 mio. EUR). På grund af de strenge udledningsgrænser (25% under den nationale grænse for svovloxider (SO_x)) havde virksomheden været nødt til at investere i en ny afsvovlingsteknologi til en pris af 44 mia. ITL (22 mio. EUR), der affødte yderligere driftsomkostninger på 6 mia. ITL (3 mio. EUR) om året, inklusive renter og afdrag. Til trods for disse investeringer skulle virksomheden stadigvæk betale 1,1 mia. ITL (0,55 mio. EUR) i årlig udledningsafgift.
- 134 I 56. betragtning til aluminiumoxid I-beslutningen noterede Kommissionen sig de af Den Italienske Republik således forelagte oplysninger, men den vurderede i 75. betragtning til samme beslutning, at disse ikke gjorde det muligt at lægge til grund, at den omtvistede fritagelse – i den periode, som den anfægtede beslutning vedrørte – havde været tænkt som en modydelse til aftaler indgået mellem de italienske myndigheder og Eurallumina, ved hvilke denne sidstnævnte skulle have forpligtet sig til at opfylde bestemte miljømål eller tilsvarende forpligtelser, der for Euralluminas vedkommende udsprang af italiensk lovgivning. Kommissionen anførte desuden, at den ikke havde fået forelagt noget bevis for, at de af Eurallumina foretagne miljøinvesteringer var mere omfattende, end hvad der var nødvendigt for at overholde den italienske lovgivning, eller hvad der var kommercielt gennemførligt og rentabelt. Følgelig konkluderede Kommissionen, at betingelserne for anvendelse af reglerne i punkt 51, nr. 1, litra a), i EF-rammebestemmelserne ikke var opfyldt i denne sag.
- 135 Hvad angår de dokumenter, som Den Italienske Republik har fremlagt som bilag til stævningen, fremgår det ikke af sagsakterne, at disse blev fremsendt til Kommissionen under den formelle undersøgelsesprocedure. Ydermere har Den Italienske Republik ikke, som svar på Kommissionens argumenter, hævdet i sine skriftlige indlæg, at en sådan fremsendelse har fundet sted. Endelig har Kommissionen i retsmødet, som svar på et mundtligt spørgsmål fra Retten, bekræftet, at de omhandlede dokumenter ikke var blevet fremlagt under den formelle undersøgelsesprocedure. Det må

under disse omstændigheder lægges til grund, at de dokumenter, der er blevet fremlagt som bilag til stævningen, ikke tidligere er blevet fremlagt. Det følger derfor af den i præmis 132 ovenfor citerede retspraksis, at der ved vurderingen af den anfægtede beslutnings lovlighed ikke kan tages hensyn til de oplysninger, der er indeholdt i disse dokumenter, bortset fra hvor de alene gentager oplysninger, der allerede var blevet fremsendt til Kommissionen i forbindelse med den formelle undersøgelsesprocedure, navnlig ved den ovennævnte skrivelse af 6. februar 2002.

¹³⁶ Med hensyn til de oplysninger alene, som var blevet tilsendt Kommissionen ved skrivelserne af 6. februar 2002, var det med rette, at Kommissionen i den anfægtede beslutning fandt, at disse ikke gav den grundlag for at konkludere, at adgangen til den omtvistede fritagelse var betinget af Euralluminas overholdelse af forpligtelser til at nå bestemte miljøbeskyttelsesmål. Endvidere gav disse oplysninger ikke Kommissionen grundlag for at konkludere, at den omtvistede fritagelse havde været tænkt som en modydelse til tilsagn, som Eurallumina havde afgivet om at nå miljøbeskyttelsesmål, der gik ud over dem, som allerede fulgte af den italienske skatte- og afgifts- eller miljølovgivning – navnlig af de nationale regler, der stillede krav om en begrænsning af udledningerne for at overholde luftkvalitetsnormerne eller om betaling af udledningsafgifter – eller om at indgå frivillige aftaler med samme målsætning, som omhandlet i punkt 51, nr. 1, litra a), i EF-rammebestemmelserne. I skrivelserne af 6. februar 2002 anerkendte Den Italienske Republik i øvrigt, at »[d]en Eurallumina ydede støtte, defineret af Kommissionen som driftsstøtte [...], delvist kompensere[de] for de driftsomkostninger, som den italienske skatte- og afgifts- samt miljølovgivning havde pålagt virksomheden«. Det fremgår desuden af 45. betragtning til aluminiumoxid I-beslutningen, at Eurallumina under den formelle undersøgelsesprocedure selv havde angivet, at de »omfattende investeringer«, der var foretaget i selskabets sardinske fabrik, var blevet foretaget »med henblik på at bringe fabrikken på niveau med de skrappeste normer og regionale miljøstandarder«. Under alle omstændigheder gav de oplysninger alene, som blev tilsendt Kommissionen ved skrivelserne af 6. februar 2002, ikke denne grundlag for at efterprøve, om den omtvistede fritagelse – som Den Italienske Republik har gjort gældende i forbindelse med det foreliggende søgsmål – i de med de italienske myndigheder indgåede kontrakter eller aftaler faktisk var fastsat som en modydelse til investeringer, som Eurallumina havde foretaget for at efterleve tilsagn om at nå miljøbeskyttelsesmål, der gik ud over dem, som allerede fulgte af den lovgivning, der fandt anvendelse på selskabet.

¹³⁷ Selv hvis det forudsættes, at der blev taget hensyn til de dokumenter og aftaler, som Den Italienske Republik har fremlagt som bilag til stævningen, ville disse ikke i den foreliggende sag give grundlag for at fastslå, at Eurallumina, som modydelse til den fordel, som selskabet opnåede ved den omtvistede fritagelse, afgav tilsagn om at nå miljøbeskyttelsesmål, der gik ud over dem, som allerede fulgte af den italienske lovgivning, eller at indgå frivillige aftaler med samme rækkevidde. Det fremgår ganske vist bl.a. af artikel 3 i den programkontrakt, der den 12. april 1999 blev indgået mellem de italienske myndigheder og Eurallumina, såvel som af artikel 2-4 i den aftale, der den 27. april 1999 blev indgået mellem regionen Sardinien og Eurallumina, at Eurallumina havde forpligtet sig til at foretage visse investeringer, der tog sigte på at nå miljømål inden for rammerne af en plan for rensning af miljøet ved selskabets fabrik i Portoscuso (Sardinien). I modsætning til, hvad Den Italienske Republik har gjort gældende, skulle disse investeringer, der tog sigte på at nå miljømål, dog ikke gennemføres alene for Euralluminas regning, eftersom det udtrykkeligt var bestemt i artikel 4 i programkontrakten af 12. april 1999 såvel som i artikel 4-6 i aftalen af 27. april 1999, at regionen Sardinien – med henblik på Euralluminas opfyldelse af sine forpligtelser – gav tilsagn om at bidrage økonomisk til gennemførelsen af planen for rensning af miljøet ved fabrikken i Portoscuso i et maksimalt omfang på 30% af de udgifter, der var anerkendt som støtteberettigede, og i alle tilfælde for et maksimumsbeløb på 17,5 mia. ITL. Det fremgår derimod ikke af disse aftaler, at den omtvistede fritagelse tillige var tænkt som et økonomisk bidrag til de af Eurallumina foretagne miljømæssige investeringer. I øvrigt bekræfter de dokumenter, som Den Italienske Republik har fremlagt som bilag til stævningen, alene driftsomkostninger, som den italienske skatte- og afgifts- samt miljølovgivning har pålagt Eurallumina, såsom omkostningerne til begrænsningen af udledningerne med henblik på at overholde luftkvalitetsnormerne eller til selve betalingen af udledningsafgifterne.

138 Det var derfor med rette, at Kommissionen i 75. betragtning til aluminiumoxid I-beslutningen konkluderede, at betingelserne for anvendelse af punkt 51, nr. 1), litra a), i EF-rammebestemmelserne ikke var opfyldt i den foreliggende sag.

139 Det tredje anbringende, der er fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II, skal følgelig forkastes som ugrundet.

Det fjerde anbringende fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II vedrørende en tilsidesættelse af artikel 87, stk. 3, EF og af retningslinjerne

140 Den Italienske Republik har gjort gældende, at Kommissionen i 78.-80. betragtning til aluminiumoxid I-beslutningen har tilsidesat artikel 87, stk. 3, EF og retningslinjerne, derved at den har vurderet, at den omtvistede støtte ikke kunne anses for forenelig med fællesmarkedet som omhandlet i disse bestemmelser, med den begrundelse, at den fremmede den økonomiske udvikling på Sardinien. Denne medlemsstat har i denne forbindelse for det første påberåbt sig den tilbagestående økonomiske situation på Sardinien, som er en af de ugunstigt stillede regioner, der falder ind under målsætning nr. 1 for strukturfondene, som er lavest rangeret blandt de italienske regioner i forhold til rigdomme og individuel indkomst, og som ligeledes ligger under det nationale gennemsnit hvad angår procentdelen af beskæftigede personer og af industrivirksomheder i forhold til den fastboende befolkning. Den Italienske Republik har for det andet henholdt sig til den tilbagestående økonomiske situation i Sulcis-Iglesiente-området, som Euralluminas fabrik var beliggende i på Sardinien, som har en arbejdsløshedsprocent på ca. 21% af den aktive befolkning og en ungdomsarbejdsløshedsprocent på ca. 50%. Den har for det tredje henvist til den af Eurallumina stillede garanti for ca. 1 800 lønmodtagerstillinger, dels direkte i selskabets sardinske fabrik, dels indirekte i Alcoa Italia SpA's sardinske fabrikker, som Eurallumina var eneleverandør af aluminiumoxid til. Den Italienske Republik har for det fjerde støttet sig på den for Kommissionen fremlagte dokumentation vedrørende de ufordelagtige levevilkår på Sardinien, såvel i henseende til befolkningstætheden som til levestandarden og den høje arbejdsløshedsprocent. Den har for det femte påberåbt sig 79. betragtning til aluminiumoxid I-beslutningen, hvori Kommissionen har anerkendt, at Sardinien er støtteberettiget efter artikel 87, stk. 3, litra a), EF. Denne medlemsstat har for det sjette støttet sig på anvendeligheden i den foreliggende sag af retningslinjernes punkt 4.15, som fastsætter, at regional driftsstøtte kan ydes i områder, der falder ind under undtagelsesbestemmelsen i artikel 87, stk. 3, litra a), EF. Den har for det syvende påberåbt sig uanvendeligheden i den foreliggende sag af retningslinjernes punkt 4.17, som fastsætter, at driftsstøtten skal være tidsbegrænset og degressiv, eftersom Sardinien er et område med svag befolkningstæthed, der falder ind under artikel 87, stk. 3, litra a), EF.

141 Kommissionen har nedlagt påstand om, at det fjerde anbringende forkastes som ugrundet.

142 Det foreliggende anbringende rejser i det væsentlige det spørgsmål, om Kommissionen i 80. betragtning til aluminiumoxid I-beslutningen begik en fejl ved at vurdere, at den omtvistede støtte ikke kunne anses for forenelig med fællesmarkedet som omhandlet i artikel 87, stk. 3, litra a), EF og retningslinjernes punkt 4.11-4.17, med den begrundelse, at den fremmede den økonomiske udvikling på Sardinien.

143 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at i henhold til artikel 87, stk. 3, litra a), EF kan støtte til fremme af den økonomiske udvikling i områder, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker en alvorlig underbeskæftigelse, betragtes som forenelig med fællesmarkedet. Ifølge retspraksis fremgår det af anvendelsen af ordene »usædvanlig« og »alvorlig« i undtagelsesbestemmelsen i artikel 87, stk. 3, litra a), EF, at denne kun angår områder, hvor den økonomiske situation er meget dårlig i forhold til Fællesskabet som helhed (dom af 14.10.1987, Tyskland mod Kommissionen, 248/84, Sml, EU:C:1987:437, præmis 19).

144 Retningslinjerne klarlægger de kriterier, som Kommissionen følger for at undersøge, om statsstøtte med regionalt sigte er forenelig med fællesmarkedet i henhold til navnlig artikel 87, stk. 3, litra a), EF.

145 De punkter i retningslinjerne, der vedrører enhver regional støtte, som svarer til »driftsstøtte«, er affattet således:

»4.15.

Regionalstøtte, der ydes med henblik på at nedbringe en virksomheds løbende udgifter (driftsstøtte), er i princippet forbudt. Denne form for støtte kan dog undtagelsesvist ydes i områder, der falder ind under undtagelsesbestemmelsen i [artikel 87, stk. 3, litra a), EF] på betingelse af, at den findes velbegrunder på grundlag af dens bidrag til den regionale udvikling og støttens karakter, og at dens omfang står i forhold til de ulemper, den skal opveje [...]. Det er op til medlemsstaten at påvise disse ulemper og deres omfang.

4.16. I regionerne i den yderste periferi, der falder ind under [artikel 87, stk. 3, litra a) og c), EF], og i de områder med svag befolkningstæthed, der enten falder ind under [artikel 87, stk. 3, litra a), EF] eller – på basis af det under punkt 3.10.4 nævnte befolkningstæthedskriterium – omfattes af undtagelsen i [artikel 87, stk. 3, litra c), EF], kan det accepteres, at der ydes støtte til kompensation for en del af meromkostningerne til transport [...], dog kun på særlige betingelser [...]. Det er op til medlemsstaten at påvise disse ulemper og deres omfang.

4.17. Bortset fra de i punkt 4.16 nævnte tilfælde skal driftsstøtten være tidsbegrænset og degressiv. [...]

146 I 78.-81. betragtning til aluminiumoxid I-beslutningen undersøgte Kommissionen den nye støttes forenelighed med fællesmarkedet på grundlag af artikel 87, stk. 3, litra a), EF og retningslinjerne. 78.-80. betragtning til aluminiumoxid I-beslutningen er affattet således:

»(78) Med hensyn til undtagelsesbestemmelsen i [...] artikel 87, stk. 3, litra a), [EF], der drejer sig om fremme af udviklingen i områder, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker en alvorlig underbeskæftigelse, bemærker Kommissionen, at for den sidste del af det tidsrum, hvor fritagelsen var gældende, finder Fællesskabets retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte fra 1998 anvendelse. Under punkt 4.15 i disse retningslinjer fastsættes det, at der undtagelsesvis kan ydes driftsstøtte i områder, der falder ind under undtagelsesbestemmelsen i artikel 87, stk. 3, litra a), [EF], på betingelse af, at den findes velbegrunder på grundlag af dens bidrag til den regionale udvikling og støttens karakter, og at dens omfang står i forhold til de ulemper, den skal opveje. Det er op til medlemsstaten at påvise disse ulemper og deres omfang. I overensstemmelse med retningslinjernes punkt 4.17 skal driftsstøtten være både tidsbegrænset og degressiv. Disse betingelser er ikke opfyldt i denne sag.

(79) [...] Sardinien er et støtteberettiget område efter artikel 87, stk. 3, litra a)[, EF]. [...]

(80) I sine beslutninger om indledning af proceduren i [...] artikel 88, stk. 2, [EF] satte Kommissionen spørgsmålstegn ved, om støtten kunne anses for forenelig med fællesmarkedet efter [...] artikel 87, stk. 3, litra a), [EF]. De italienske [...] myndigheder fremdrog ingen elementer, der kunne eliminere denne tvivl. De påviste ikke eksistensen af særlige handicap, der kunne retfærdiggøre ydelse af driftsstøtte. I særdeleshed er høje energipriser og hård konkurrence fra import fra tredjelande ikke noget regionalt fænomen. Selv om den manglende adgang til naturgas kunne betragtes som et særligt regionalt handicap i de berørte regioner, hvilket ikke er blevet godtgjort, har [...] Italien ikke fremlagt belæg for, at en sådan eventuel ulemper omfang skulle retfærdiggøre den ydede statsstøtte. Den italienske lovgivning, der ifølge Eurallumina fører til meromkostninger, kan til dels have en regional karakter, da Sardinien er klassificeret som et område, hvor der består en høj risiko for miljøkrise, men kan ikke generelt betragtes som et særligt handicap for regionen. Under alle omstændigheder ser fritagelserne i denne sag ikke ud

til at være hverken tidsbegrænsede eller degressive, som det kræves i retningslinjerne. Støtten kan følgelig ikke anses for at være forenelig med fællesmarkedet med den begrundelse, at den fremmer udviklingen i bestemte områder.«

- 147 Det skal indledningsvis bemærkes, at selv om retningslinjerne i deres egenskab af interne foranstaltninger vedtaget af myndighederne ikke kan kvalificeres som retsregler, fastsætter de dog vejledende regler for den praksis, der skal følges, og som myndighederne ikke kan fravige i konkrete tilfælde uden at angive grunde, som er i overensstemmelse med ligebehandlingsprincippet (dom af 9.6.2011, *Diputación Foral de Vizcaya m.fl. mod Kommissionen*, C-465/09 P – C-470/09 P, EU:C:2011:372, præmis 120). Sådanne regler kan under visse omstændigheder og afhængigt af deres indhold fremkalde retsvirkninger (dom *Diputación Foral de Vizcaya m.fl. mod Kommissionen*, EU:C:2011:372, præmis 120).
- 148 Med hensyn til Kommissionens anvendelse i 80. betragtning til aluminiumoxid I-beslutningen af retningslinjernes punkt 4.15 skal det påpeges, at det følger af ordlyden af denne sidstnævnte bestemmelse, at regional driftsstøtte i princippet er forbudt og kun undtagelsesvis kan ydes i områder, der falder ind under undtagelsesbestemmelsen i artikel 87, stk. 3, litra a), på betingelse af, at den findes velbegrundet på grundlag af dens bidrag til den regionale udvikling og støttens karakter, og at dens omfang står i forhold til de ulemper, som den skal opveje, hvilket er op til den pågældende medlemsstat at påvise.
- 149 Denne bestemmelse fordrer bl.a., at medlemsstaten påviser, at driftsstøtten tilsigter at opveje en særlig regional ulempe, som støttemodtageren skal imødegå, og at den nævnte støttes omfang står i forhold til, hvad der er nødvendigt for at opveje denne ulempe.
- 150 De oplysninger, som Den Italienske Republik fremsendte under den formelle undersøgelsesprocedure, var imidlertid ikke tilstrækkelige til at påvise, at den omtvistede støtte tilsigtede at opveje en særlig regional ulempe, som Eurallumina led under, og at denne støttes omfang stod i forhold til denne ulempe.
- 151 I beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure, der blev offentliggjort i *Tidende* den 2. februar 2002, har Kommissionen anført, at de italienske myndigheder navnlig har »fremhævet det forhold, at Sardinien var en meget ugunstigt stillet region, at øen ikke havde adgang til naturgas, og at følgerne målt i beskæftigelse af et eventuelt ophør af aluminiumoxidproduktion ville blive meget alvorlige for regionen«.
- 152 Det skal i denne forbindelse bemærkes, således som det fremgår af retspraksis, at den omstændighed, at den fremherskende økonomiske situation i en region er tilstrækkeligt ugunstig til, at denne er støtteberettiget som omhandlet i artikel 87, stk. 3, litra a), EF, ikke indebærer, at ethvert støtteprojekt, som kan tænkes gennemført i denne region, umiddelbart skal anses for nødvendigt for regionens udvikling (jf. i denne retning dom af 13.6.2013, *HGA m.fl. mod Kommissionen*, C-630/11 P – C-633/11 P, Sml, EU:C:2013:387, præmis 112). Den blotte påberåbelse af Sardinien's ugunstige økonomiske situation, bl.a. målt i underbeskæftigelse, var således ikke tilstrækkelig i den foreliggende sag.
- 153 Det eneste forhold, der i denne sammenhæng faktisk kan tænkes at udgøre en særlig regional ulempe, er den af Den Italienske Republik påberåbte manglende adgang til naturgas på Sardinien. Som Kommissionen i 80. betragtning til aluminiumoxid I-beslutningen med rette har påpeget, har Den Italienske Republik imidlertid hverken foretaget en talmæssig opgørelse eller blot forsøgt at vurdere omfanget af en sådan ulempe for Eurallumina på selskabets sardinske fabrik. Kommissionen har desuden i samme betragtning med rette påpeget, at Den Italienske Republik under alle omstændigheder ikke har foretaget en talmæssig opgørelse eller blot forsøgt at vurdere omfanget af en sådan ulempe med henblik på at påvise, at den omtvistede støtte stod i forhold til denne ulempe.

154 Det fremgår desuden af skrivelsen af 6. februar 2002, at Den Italienske Republik under den formelle undersøgelsesprocedure på ny gjorde følgende gældende:

»Det må ikke glemmes, at den pågældende virksomhed er beliggende i en region, som figurerer blandt dem, der kan falde ind under undtagelsesbestemmelserne i artikel 87, stk. 3, [EF], for så vidt som den er kendetegnet ved en høj arbejdsløshedsprocent. Den Italienske Republik besluttede på det tidspunkt at fremme virksomhedens etablering og udvikling for netop at fremme mulighederne for arbejdspladser som alternativ til dem, der ikke længere tilbydes ved minernes udvindingsaktiviteter. I dette perspektiv repræsenterer Eurallumina en vigtig mulighed, som man vanskeligt kan erstatte. Virksomheden beskæftiger på nuværende tidspunkt 760 lønmodtagere, heriblandt ca. 350 som højt specialiseret arbejdskraft. Et ophør af aluminiumoxidproduktionen vil skabe meget alvorlige – og i forhold til deres reintegration på arbejdsmarkedet uløselige – problemer.«

155 Herved redegjorde Den Italienske Republik ikke for nogen særlig regional ulempe, som Eurallumina led under, og som den omtvistede støtte var tiltænkt at opveje, som påkrævet i retningslinjernes punkt 4.15. Som allerede angivet i præmis 152 ovenfor, var den blotte påberåbelse af situationen med eksisterende underbeskæftigelse på Sardinien ikke tilstrækkelig i den foreliggende sag.

156 Endelig har Den Italienske Republik som bilag til stævningen fremlagt dokumenter, der tager sigte på at påvise de ufordelagtige levevilkår på Sardinien ud fra sammenlignende data vedrørende indkomstniveauerne og underbeskæftigelsesgraderne. Kommissionen har ikke gjort gældende, at argumenterne støttet på de omhandlede dokumenter skal afvises fra realitetsbehandling med den begrundelse, at de nævnte dokumenter ikke blev fremsendt under den formelle undersøgelsesprocedure.

157 Selv hvis det medgives, at disse dokumenter i den foreliggende sag kan tages i betragtning for at vurdere lovligheden af den anfægtede beslutning, godtgør disse alene tilstedeværelsen af en ugunstig økonomisk situation på Sardinien målt i indkomst- og underbeskæftigelsesniveauerne, hvilken situation i øvrigt allerede er anerkendt i 23. og 79. betragtning til aluminiumoxid I-beslutningen, hvori Kommissionen har medgivet, at Sardinien var et støtteberettiget område efter artikel 87, stk. 3, litra a), EF. Som allerede angivet i præmis 152 og 155 ovenfor, er den blotte påberåbelse af den eksisterende ugunstige økonomiske situation på Sardinien ikke tilstrækkelig i den foreliggende sag. Derimod bekræfter de omhandlede dokumenter ikke – som ikke desto mindre påkrævet i retningslinjernes punkt 4.15 – tilstedeværelsen af en særlig regional ulempe, som Eurallumina led under, og som den omtvistede støtte var tiltænkt at opveje.

158 Det var derfor med rette, at Kommissionen i 80. betragtning til aluminiumoxid I-beslutningen konkluderede, at de italienske myndigheder ikke havde fremført oplysninger, der gav denne grundlag for at fastslå, at den omtvistede støtte opfyldte de i retningslinjernes punkt 4.15 fastsatte betingelser.

159 Henset til den kumulative karakter af de i retningslinjernes punkt 4.15 og 4.17 fastsatte betingelser er den manglende overholdelse af visse af disse tilstrækkelig til at fastslå, at det var med føje, at Kommissionen i aluminiumoxid I-beslutningen konkluderede, at den omtvistede støtte ikke kunne godkendes på grundlag af artikel 87, stk. 3, litra a), EF, som gennemført ved retningslinjerne.

160 Det fjerde anbringende, der er fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II, skal følgelig forkastes som ugrundet.

Det sjette anbringende fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II vedrørende en tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, af retssikkerhedsprincippet og af princippet om formodningen om lovlighed, samt det første anbringende fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-62/06 RENV II vedrørende en tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning

- 161 Den Italienske Republik har i forbindelse med det sjette anbringende fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II gjort gældende, at Kommissionen har tilsidesat princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, retssikkerhedsprincippet og princippet om formodningen om lovlighed derved, at denne institution i den anfægtede beslutnings artikel 5 har anordnet tilbagesøgning af den omtvistede støtte. Denne medlemsstat har anført, at Eurallumina og medlemsstaten selv, på baggrund af Rådets bemyndigelsesbeslutninger, havde en berettiget forventning om, at den omtvistede fritagelse var lovlig, herunder i forhold til statsstøttereglerne, og at disse ligeledes kunne formode, at Rådets bemyndigelsesbeslutninger var lovlige. Den Italienske Republik har i denne forbindelse for det første gjort gældende, at Rådets bemyndigelsesbeslutninger siden 1993 havde givet denne hjemmel til at anvende eller at fortsætte med at anvende den omtvistede fritagelse. Den har for det andet påberåbt sig betragtningerne til beslutning 93/697, 96/273 og 97/425, som angav, at den omtvistede fritagelse ikke medførte nogen konkurrencefordrejninger og ikke forstyrrede fællesmarkedets korrekte funktion. Den har for det tredje henholdt sig til beslutning 1999/255 og 1999/880, som henviste til en periodisk fornyet undersøgelse fra Kommissionens side til sikring af den omtvistede fritagelses forenelighed med fællesmarkedets funktion og andre målsætninger i EF-traktaten. Den Italienske Republik har for det fjerde henvist til, at der i Rådets bemyndigelsesbeslutninger forud for beslutning 2001/224 ikke blev foretaget nogen henvisning til eventuelle procedurer vedrørende forvridninger af det indre markeds funktion, der kunne indledes i henhold til bl.a. artikel 87 EF og 88 EF. Den har for det femte støttet sig på artikel 1, stk. 2, i beslutning 2001/224 og på artikel 18 i direktiv 2003/96, sammenholdt med bestemmelserne i bilag II hertil, der havde givet Eurallumina en berettiget forventning om, at den omtvistede fritagelse var lovlig, ud fra hvilken dette selskab mellem den 2. februar 2002 og slutningen af 2005 havde foretaget investeringer, som skulle afskrives den 31. december 2006. Den Italienske Republik har for det sjette henvist til den utvetydige karakter af de gældende bestemmelser, i medfør af hvilke Eurallumina og denne medlemsstat kunne sætte deres lid til, at den omtvistede fritagelse ville være lovlig indtil den 31. december 2006.
- 162 Eurallumina har i forbindelse med det første anbringende fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-62/06 RENV II ligeledes gjort gældende, at Kommissionen i den anfægtede beslutning har tilsidesat princippet om beskyttelse af den berettigede forventning derved, at den har anordnet tilbagesøgning af den omtvistede støtte uagtet den berettigede forventning, som selskabet havde, om, at den omtvistede fritagelse ville være lovlig indtil den 31. december 2006, eller at der i det mindste ikke ville være nogen lovbestemt mulighed for at tilbagesøge den støtte, der indtil sidstnævnte dato blev ydet på grundlag af denne fritagelse.
- 163 Eurallumina har i denne forbindelse for det første påberåbt sig dels den formodning for lovlighed, der knytter sig til beslutning 2001/224, som tillod Den Italienske Republik at anvende den omtvistede fritagelse indtil den 31. juli 2006, dels de af Kommissionen forelagte forslag til Rådets bemyndigelsesbeslutninger, som udelukkende indebar en gradvis og fremtidig afskaffelse eller ophævelse af den omtvistede fritagelse.
- 164 Eurallumina har dernæst henholdt sig til indholdet af Rådets bemyndigelsesbeslutninger og Kommissionens forslag eller adfærd, som aldrig præcist har angivet, at den omtvistede støtte kunne udgøre en med fællesmarkedet uforenelig statsstøtte som omhandlet i artikel 87, stk. 3, EF. Selskabet har i denne forbindelse for det første støttet sig på manglen på præcision i femte betragtning til beslutning 2001/224, som begrænsede sig til at angive, at nogle af de mange fritagelser, som denne beslutning godkendte, kunne være uforenelige med fællesmarkedet som omhandlet i artikel 87, stk. 3, EF. Eurallumina har for det andet påberåbt sig forslaget til Rådets beslutning af 15. november 2000, der tillod Den Italienske Republik at fortsætte med at anvende den omtvistede fritagelse indtil den

31. december 2002, og som fortrængte Kommissionens anmodning om anmeldelse af 17. juli 2000. Selskabet har for det tredje henvist til, at der ikke blev indledt drøftelser om de statsstøtteproblemer, som Kommissionen havde nævnt i sine forslag til Rådets bemyndigelsesbeslutninger, såsom forslaget af 29. november 1999, eller at disse problemer ikke blev omtalt i Rådets bemyndigelsesbeslutninger. Selskabet har for det fjerde støttet sig på indholdet af Rådets bemyndigelsesbeslutninger, hvoraf det fremgår, at denne institution aldrig har anerkendt, at den på grundlag af den omtvistede fritagelse ydede støtte udgjorde ulovlig statsstøtte, og det på trods af, at Rådet – i medfør af direktiv 92/81, der forfulgte den samme målsætning som statsstøttereglerne – var forpligtet til at efterprøve, at de foranstaltninger, som Kommissionen i henhold til dette direktivs artikel 8, stk. 4, havde foreslået, ikke medførte nogen konkurrencefordrejninger. Eurallumina har for det femte støttet sig på beslutning 2001/224, hvorved Rådet tillod Den Italienske Republik at fortsætte med at anvende den omtvistede fritagelse indtil den 31. december 2006, og hvis indhold blev bekræftet ved artikel 18, stk. 1, i direktiv 2003/96. Selskabet har for det sjette påberåbt sig den pressemeddelelse fra Kommissionen (IP/03/1456) af 27. oktober 2003, hvorved denne institution hilste vedtagelsen af direktiv 2003/96 velkommen ved at angive, at dette ville mindske de eksisterende konkurrencefordrejninger mellem medlemsstaterne. Selskabet har for det syvende henvist til Kommissionens forsinkelse med vedtagelsen af aluminiumoxid I-beslutningen, hvilken først fandt sted den 7. december 2005, selv om beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure var blevet offentliggjort, og parternes sidste indlæg var blevet afgivet i februar 2002, hvilket bestyrkede den berettigede forventning, som selskabet havde, om, at den omtvistede fritagelse var lovlig.

- 165 Eurallumina har for det tredje gjort gældende, at der bør tages hensyn til de virkninger, der blev skabt ved beslutning 2001/224, hvilken beslutning blev bekræftet ved artikel 18, stk. 1, i direktiv 2003/96, sammenholdt med bilag II hertil, som tillod Den Italienske Republik at fortsætte med at anvende den omtvistede fritagelse indtil den 31. december 2006. Ifølge selskabet forholder det sig således, at selv om Kommissionen kunne anfægte lovligheden eller varigheden af tilladelsen ved at benytte den i artikel 8, stk. 5, i direktiv 92/81 fastsatte procedure eller ved at anlægge et søgsmål efter artikel 230 EF, kunne denne institution ikke indirekte anfægte denne lovlighed eller varighed inden for rammerne af en procedure i henhold til artikel 87 EF og 88 EF. Eurallumina har desuden henholdt sig til 32. betragtning til direktiv 2003/96, som alene omtaler »eventuelle« procedurer i overensstemmelse med artikel 87 EF og 88 EF, hvoraf man kan udlede, at de statsstøtteprocedurer, der blev iværksat før vedtagelsen af dette direktiv, ikke kunne have nogen indvirkning på de i dette tilladte fritagelser.
- 166 Eurallumina har for det fjerde gjort gældende, at artikel 18 i direktiv 2003/96 godtgør, at Kommissionen og Rådet på det tidspunkt, hvor dette direktiv blev foreslået og vedtaget, ikke var af den opfattelse, at den omtvistede fritagelse var delvis uforenelig med fællesmarkedet som omhandlet i artikel 87, stk. 3, EF. Dette bekræftes af den pressemeddelelse fra Kommissionen, ifølge hvilken vedtagelsen af dette direktiv ville gøre det muligt at forbedre fællesmarkedets funktion, og de bemyndigelsesbeslutninger fra Rådet, der – indtil beslutning 2001/224 – udtrykkeligt angav, at den omtvistede fritagelse var forenelig med en loyal konkurrence og ikke greb ind i fællesmarkedets funktion.
- 167 Eurallumina har for det femte anført, at offentliggørelsen af beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure ikke var egnet til at afsvække den berettigede forventning, som selskabet havde, om, at den omtvistede fritagelse var lovlig. Selskabet har i denne forbindelse for det første støttet sig på genstanden for offentliggørelsen af beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure, som blot var en opfordring til interesserede tredjeparter om at fremsende deres bemærkninger, og som ikke foregreb indholdet af den beslutning, der skulle vedtages. Eurallumina har for det andet påberåbt sig den berettigede forventning, som selskabet havde, om, at den formelle undersøgelsesprocedure ville være rent fremadskuende, dvs., at den alene ville omhandle støtte ydet efter udløbet af tilladelsen, dvs. efter den 31. december 2006. Selskabet har for det tredje henvist til, at artikel 18, stk. 1, i direktiv 2003/96, sammenholdt med bilag II hertil – efter offentliggørelsen af beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure – bekræftede tilladelsen til, at Den Italienske Republik kunne fortsætte med at anvende den omtvistede fritagelse

indtil den 31. december 2006. Eurallumina har for det fjerde støttet sig på Kommissionens angivelser om, at såfremt den omtvistede fritagelse medførte konkurrencefordrejninger, ville den gradvist blive bragt til ophør, uden at den på grundlag af denne fritagelse ydede støtte ville blive tilbagesøgt.

- 168 Eurallumina har for det sjette anført, at der bør tages hensyn til de langsigtede investeringer for et beløb på ca. 81 mio. EUR, som selskabet i god tro har foretaget i sin sardinske fabrik, henset til den berettigede forventning, som selskabet havde om, at den omtvistede fritagelse ville være lovlig indtil den 31. december 2006, eller at der i det mindste ikke ville være nogen lovbestemt mulighed for at tilbagesøge den støtte, der indtil sidstnævnte dato blev ydet på grundlag af denne fritagelse. Såfremt Retten måtte finde, at denne berettigede forventning ophørte den 2. februar 2002, gør Eurallumina gældende at have godkendt kapitaludgifter for et beløb på ca. 11,6 mio. EUR i løbet af perioden fra den 12. marts 2001 til den 2. februar 2002.
- 169 Kommissionen har nedlagt påstand om, at det sjette anbringende fremsat i sag T-60/06 RENV II forkastes, idet det delvis skal afvises, delvis er ugrundet. Denne institution har ligeledes nedlagt påstand om, at det første anbringende fremsat i sag T-62/06 RENV II forkastes som ugrundet.
- 170 De foreliggende anbringender og klagepunkter rejser det spørgsmål, om Kommissionen ved i den anfægtede beslutning at kræve tilbagesøgning af den omtvistede støtte gik imod visse generelle EU-retlige principper, såsom princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, retssikkerhedsprincippet og princippet om formodningen om lovlighed.
- 171 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at Kommissionen ifølge artikel 14, stk. 1, i forordning nr. 659/1999 ikke kan kræve tilbagebetaling af en statsstøtte, hvis det ville være i modstrid med et generelt princip i EU-lovgivningen.
- 172 Hvad for det første angår klagepunktet vedrørende en tilsidesættelse af princippet om formodningen for lovlighed, der er blevet fremsat under det sjette anbringende, som er fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II, hviler dette i det væsentlige på det forhold, at den anfægtede beslutning skaber retsvirkninger, der er i modstrid med dem, som Rådets bemyndigelsesbeslutninger skaber, hvilke beslutninger udtrykkeligt tillod Den Italienske Republik at fortsætte med at anvende den omtvistede fritagelse indtil den 31. december 2006.
- 173 Ifølge den retspraksis, der allerede er nævnt i præmis 62 ovenfor, gælder der for institutionernes retsakter i princippet en formodning for lovlighed, og de afføder derfor retsvirkninger, så længe de ikke er blevet trukket tilbage, annulleret under et annulationsøgsmål eller erklæret ugyldige som følge af en præjudiciel forelæggelse eller en ulovlighedsindsigelse.
- 174 Af de grunde, der er redegjort for i præmis 71-75 ovenfor – og som selv er baseret på de i præmis 65-69 ovenfor nævnte begrundelser i dom Kommissionen mod Irland m.fl., nævnt i præmis 25 ovenfor (EU:C:2013:812) – må det dog i den foreliggende sag konstateres, at Kommissionen ikke med vedtagelsen af den anfægtede beslutning kunne tilsidesætte de af Rådet vedtagne retsakter, der udtrykkeligt tillod Den Italienske Republik at fortsætte med at anvende den omtvistede fritagelse indtil den 31. december 2006, for så vidt som de nævnte tilladelser ikke kunne skabe deres virkninger uden for det område, der var omfattet af reglerne om harmonisering af lovgivningerne om punktafgifter, og ikke foregreb virkningerne af en eventuel beslutning, såsom aluminiumoxid I-beslutningen, som Kommissionen kunne vedtage under udøvelsen af sine kompetencer på statsstøtteområdet.
- 175 Som allerede angivet i præmis 73 og 74 ovenfor, følger det desuden af præmis 52 og 53 i dom Kommissionen mod Irland m.fl., nævnt i præmis 25 ovenfor (EU:C:2013:812), at Kommissionen på statsstøtteområdet altid kan ændre sin vurdering med hensyn til, om betingelserne for, at der foreligger støtte, er opfyldt, under forudsætning af, at den drager alle konsekvenserne heraf angående forpligtelsen til at tilbagesøge den uforenelige støtte, under hensyn til princippet om beskyttelse af den

berettigede forventning og retssikkerhedsprincippet, således at Kommissionen ikke i den anfægtede beslutning var bundet af Rådets vurderinger i dets beslutninger om harmonisering af lovgivningerne om punktafgifter, ifølge hvilke den omtvistede fritagelse ikke medførte nogen konkurrencefordrejning og ikke forstyrrede fællesmarkedets korrekte funktion.

- 176 Følgelig skal klagepunktet vedrørende en tilsidesættelse af princippet om formodningen for lovlighed, der er blevet fremsat under det sjette anbringende, som er fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II, forkastes som ugrundet.
- 177 Hvad for det andet angår klagepunkterne vedrørende en tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning og af retssikkerhedsprincippet, der er blevet fremsat under det sjette anbringende, som er fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II, og under det første anbringende, som er fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-62/06 RENV II, hviler disse i det væsentlige på det forhold, at Rådets bemyndigelsesbeslutninger såvel som artikel 18 i direktiv 2003/96, sammenholdt med bestemmelserne i bilag II hertil, havde givet Eurallumina en berettiget forventning om, at den omtvistede fritagelse var lovlig, eller under alle omstændigheder havde skabt en tvetydig situation, som det tilkom Kommissionen at afklare, før den vedtog den anfægtede beslutning.
- 178 Det skal i denne forbindelse først bemærkes, at princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, som er et grundlæggende princip i EU-retten (dom af 14.10.1999, Atlanta mod Det Europæiske Fællesskab, C-104/97 P, Sml, EU:C:1999:498, præmis 52), giver enhver erhvervsdrivende, med hensyn til hvilken en institution har givet anledning til begrundede forhåbninger, tilladelse til at påberåbe sig disse (dom af 11.3.1987, Van den Bergh en Jurgens og Van Dijk Food Products (Lopik) mod EØF, 265/85, Sml, EU:C:1987:121, præmis 44, af 24.3.2011, ISD Polska m.fl. mod Kommissionen, C-369/09 P, Sml, EU:C:2011:175, præmis 123, og af 27.9.2012, Producteurs de légumes de France mod Kommissionen, T-328/09, EU:T:2012:498, præmis 18). Når en forudseende og påpasselig erhvervsdrivende kan påregne, at institutionerne vil vedtage en retsakt, der kan påvirke den pågældendes interesser, kan vedkommende dog ikke påberåbe sig dette princip, når foranstaltningen vedtages (jf. dom af 1.2.1978, Lührs, 78/77, Sml., EU:C:1978:20, præmis 6, og af 25.3.2009, Alcoa Trasformazioni mod Kommissionen, T-332/06, EU:T:2009:79, præmis 102). Retten til at påberåbe sig beskyttelsen af en berettiget forventning er betinget af, at tre kumulative betingelser er opfyldt. For det første, at præcise, ubetingede og samstemmende forsikringer, der hidrører fra en pålidelig kilde med den nødvendige bemyndigelse, er fremsat af en EU-myndighed over for parten. For det andet, at disse forsikringer er af en sådan art, at de er egnede til at skabe en berettiget forventning hos den, til hvem de er rettet. For det tredje skal forsikringerne være i overensstemmelse med gældende regler (jf. dom Producteurs de légumes de France mod Kommissionen, EU:T:2012:498, præmis 19 og den deri nævnte retspraksis).
- 179 Hvad nærmere bestemt angår anvendeligheden af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning på statsstøtteområdet skal det dernæst bemærkes, at en medlemsstat, hvis myndigheder har ydet støtte i strid med de i artikel 88 EF fastsatte procedureregler, kan påberåbe sig den støttemodtagende virksomheds berettigede forventning med henblik på for Unionens retsinstanser at anfægte lovligheden af en kommissionsafgørelse, der pålægger denne medlemsstat at tilbagesøge støtten, men ikke med henblik på at unddrage sig sin forpligtelse til at træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre denne afgørelse (jf. dom af 14.1.1997, Spanien mod Kommissionen, C-169/95, Sml, EU:C:1997:10, præmis 48 og 49 og den deri nævnte retspraksis). Det følger i øvrigt af retspraksis, at henset til anmeldelsespligtens grundlæggende rolle med henblik på at tillade effektiviteten af Kommissionens kontrol med statsstøtte, som er ufravigelig, kan der i princippet ikke hos støttemodtagerne bestå en berettiget forventning om, at den støtte, de har modtaget, er lovlig, medmindre den er blevet ydet under iagttagelse af den i artikel 88 EF fastlagte procedure, og en påpasselig erhvervsdrivende må normalt være i stand til at forvise sig om, at denne procedure er blevet fulgt. Når en støtte gennemføres, uden at Kommissionen på forhånd får underretning herom, således at den er ulovlig i henhold til artikel 88, stk. 3, EF, kan støttemodtageren navnlig ikke på dette tidspunkt have en berettiget forventning om, at støtten er lovligt ydet (jf. i denne retning dom

Producteurs de légumes de France mod Kommissionen, nævnt i præmis 178 ovenfor, EU:T:2012:498, præmis 20 og 21 og den deri nævnte retspraksis), medmindre der foreligger ekstraordinære omstændigheder (dom af 20.9.1990, Kommissionen mod Tyskland, C-5/89, Sml, EU:C:1990:320, præmis 16; jf. ligeledes dom af 29.4.2004, Italien mod Kommissionen, C-298/00 P, Sml, EU:C:2004:240, præmis 86 og den deri nævnte retspraksis, og af 30.11.2009, Frankrig mod Kommissionen, T-427/04 og T-17/05, Sml, EU:T:2009:474, præmis 263 og den deri nævnte retspraksis).

- 180 Det skal yderligere påpeges, at overholdelsen af en rimelig frist under den administrative sagsbehandling er et almindeligt EU-retligt princip (dom af 27.11.2003, Regione Siciliana mod Kommissionen, T-190/00, Sml, EU:T:2003:316, præmis 136). I øvrigt følger det af det grundlæggende krav om retssikkerhed, at Kommissionen ikke i det uendelige kan udsætte udøvelsen af sine beføjelser, og at Domstolen derfor skal undersøge, om den langsommelige sagsbehandling er en konsekvens af Kommissionens egne handlinger (dom af 24.9.2002, Falck og Acciaierie di Bolzano mod Kommissionen, C-74/00 P og C-75/00 P, Sml, EU:C:2002:524, præmis 140 og 141, og dom Fleuren Compost mod Kommissionen, nævnt i præmis 132 ovenfor, EU:T:2004:4, præmis 145-147).
- 181 Der kan på grund af den tid, der går, før Kommissionen træffer afgørelse om, at en støtte er ulovlig, og at den skal ophæves og tilbagesøges af medlemsstaten, under visse omstændigheder hos modtagerne af den nævnte støtte opstå en berettiget forventning, som er til hinder for, at Kommissionen pålægger medlemsstaten at kræve støtten tilbagebetalt (dom af 24.11.1987, RSV mod Kommissionen, 223/85, Sml, EU:C:1987:502, præmis 17). I tilfælde af ikke anmeldt statsstøtte kan en sådan forsinkelse imidlertid kun tilskrives Kommissionen fra det tidspunkt, hvor Kommissionen fik kendskab til forekomsten af den støtte, der er uforenelig med fællesmarkedet (dom Italien mod Kommissionen, nævnt i præmis 179 ovenfor, EU:C:2004:240, præmis 91).
- 182 Den omstændighed alene, at forordning nr. 659/1999, foruden en forældelsesfrist på ti år (fra tidspunktet for støttens udbetaling), efter udløbet af hvilken der ikke længere kan pålægges tilbagebetaling, ikke fastsætter nogen frist – selv vejledende – for Kommissionens undersøgelse af en ulovlig støtte i henhold til den nævnte forordnings artikel 13, stk. 2, hvorefter Kommissionen ikke er bundet af den tidsfrist, der er anført i samme forordnings artikel 7, stk. 6, er ikke til hinder for, at Unionens retsinstanser efterprøver, om denne institution har tilsidesat princippet om en rimelig sagsbehandlingstid eller har handlet uforholdsmæssigt langsomt (jf. i denne retning og analogt for så vidt angår en vejledende frist dom af 15.6.2005, Regione autonoma della Sardegna mod Kommissionen, T-171/02, Sml, EU:T:2005:219, præmis 57, samt domme af 9.9.2009, Diputación Foral de Álava m.fl., T-230/01 – T-232/01 og T-267/01 – T-269/01, EU:T:2009:316, præmis 338 og 339, og Diputación Foral de Álava m.fl. mod Kommissionen, T-30/01 – T-32/01 og T-86/02 – T-88/02, Sml, EU:T:2009:314, præmis 259 og 260).
- 183 Endelig skal det bemærkes, at retssikkerhedsprincippet ifølge retspraksis kræver, at når Kommissionen i strid med den påpasselighedsforpligtelse, som påhviler den, har skabt en uklar retsstilling som følge af indførelsen af elementer af usikkerhed og manglende klarhed i den gældende lovgivning kombineret med, at den gennem længere tid har undladt at reagere på trods af sit kendskab til den pågældende støtte, påhviler det Kommissionen at afklare den nævnte retsstilling, inden den kan tage skridt til tilbagesøgning af den allerede ydede støtte (jf. i denne retning dom af 9.7.1970, Kommissionen mod Frankrig, 26/69, Sml, EU:C:1970:67, præmis 28-32).
- 184 Det er i lyset af de i præmis 178-183 ovenfor anførte regler, at der skal ske en vurdering af sagsøgernes argumenter, hvormed det i det væsentlige gøres gældende, at der forelå ekstraordinære omstændigheder, som gav Eurallumina en berettiget forventning om, at den omtvistede fritagelse og følgelig den omtvistede støtte var lovlig.

- 185 Det skal i den foreliggende sag først fremhæves, at hverken Den Italienske Republik (jf. præmis 128 ovenfor) eller Eurallumina har anfægtet 67. betragtning til den anfægtede beslutning, hvoraf det fremgår, at den omtvistede støtte aldrig er blevet anmeldt til Kommissionen. Det må derfor lægges til grund, at denne støtte i strid med artikel 88, stk. 3, EF blev ydet uden forinden at være blevet anmeldt til denne institution.
- 186 Dernæst var offentliggørelsen i Tidende af beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure – i modsætning til, hvad sagsøgerne har gjort gældende – egnet til at bringe den berettigede forventning, som Eurallumina kunne have om, at den omtvistede fritagelse var lovlige, henset til den uklare retsstilling, der tidligere var skabt af ordlyden af Rådets bemyndigelsesbeslutninger, som blev vedtaget efter forslag fra Kommissionen, herunder ordlyden af beslutning 2001/224, der var gældende i løbet af den periode, som den anfægtede beslutning vedrører, til ophør.
- 187 I præmis 52 og 53 i dom Kommissionen mod Irland m.fl., nævnt i præmis 25 ovenfor (EU:C:2013:812), som i henhold til artikel 61, stk. 2, i statuten for Domstolen er bindende for Retten, udtalte Domstolen, at den omstændighed, at Rådets bemyndigelsesbeslutninger blev vedtaget efter forslag fra Kommissionen, og at denne ikke på noget tidspunkt gjorde brug af sine beføjelser i henhold til artikel 8, stk. 5, i direktiv 92/81 eller artikel 230 EF og 241 EF med henblik på at udvirke, at disse beslutninger blev ophævet eller ændret, skulle tages i betragtning for så vidt angik pligten til at tilbagesøge den uforenelige støtte på baggrund af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning og retssikkerhedsprincippet, som Kommissionen havde gjort det i aluminiumoxid I-beslutningen ved at afstå fra at kræve tilbagesøgning af den støtte, der var blevet ydet indtil den 2. februar 2002, som var datoen for offentliggørelsen i Tidende af beslutningerne om at indlede proceduren i artikel 88, stk. 2, EF. Denne begrundelse var afgørende for, at Domstolen i præmis 54 i dom Kommissionen mod Irland m.fl., nævnt i præmis 25 ovenfor (EU:C:2013:812), fastslog, at den begrundelse, som der var redegjort for i samme doms præmis 39-44, ikke retligt kunne begrunde Rettens konklusion om, at aluminiumoxid I-beslutningen rejste tvivl om gyldigheden af Rådets bemyndigelsesbeslutninger og således tilsidesatte retssikkerhedsprincippet og princippet om formodningen for, at institutionernes retsakter er lovlige, og konklusionen, der hvilede på de samme præmisser om, at Kommissionen i sag T-62/06 RENV havde tilsidesat princippet om god forvaltningsskik.
- 188 På baggrund af de krav, der følger af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning og retssikkerhedsprincippet, var den uklare retsstilling, der var skabt af ordlyden af Rådets bemyndigelsesbeslutninger, som blev vedtaget efter forslag fra Kommissionen, alene til hinder for en tilbagesøgning af den støtte, der var blevet ydet på grundlag af den omtvistede fritagelse indtil datoen for offentliggørelsen i Tidende af beslutningen om at indlede den i artikel 88, stk. 2, EF fastsatte procedure. Fra den nævnte offentliggørelse at regne burde Eurallumina derimod vide, at såfremt den omtvistede fritagelse udgjorde statsstøtte, skulle den godkendes af Kommissionen i henhold til artikel 88 EF.
- 189 Det følger heraf, at offentliggørelsen af beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure bragte den berettigede forventning, som Eurallumina tidligere kunne have, om, at den omtvistede fritagelse var lovlige, henset til de bemyndigelsesbeslutninger fra Rådet, der forudgående var vedtaget efter forslag fra Kommissionen, til ophør.
- 190 Det var derfor med rette, at Kommissionen i 98. betragtning til aluminiumoxid I-beslutningen tog hensyn til, at omstændighederne i denne sag var usædvanlige, i og med at denne institution havde skabt og bibeholdt en vis uklarhed med de forslag, som den havde forelagt Rådet, og henset til, at det – for så vidt som Kommissionen ikke kunne fastslå, hvorvidt og i så fald hvornår støttmodtagerne rent faktisk var blevet underrettet af medlemsstaterne om Kommissionens beslutning om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure – ikke kunne udelukkes, at støttmodtagerne kunne påberåbe sig berettigede forventninger indtil den 2. februar 2002, hvor Kommissionens beslutninger om at

indlede proceduren i artikel 88, stk. 2, EF over for punktafgiftsfritagelserne var blevet offentliggjort i Tidende, idet det bemærkedes, at det allersenest var denne offentliggørelse, der havde fjernet enhver til ordlyden af Rådets bemyndigelsesbeslutninger knyttet uklarhed om, at de pågældende foranstaltninger skulle godkendes af Kommissionen i overensstemmelse med artikel 88 EF, såfremt de udgjorde statsstøtte.

- 191 Rigtigheden af en sådan løsning drages ikke i tvivl af de andre argumenter, som sagsøgerne har fremført.
- 192 Med hensyn til de argumenter, som sagsøgerne har fremført vedrørende direktiv 2003/96, skal det fastslås, at det forhold, at dette direktivs artikel 18, stk. 1, sammenholdt med dets artikel 28, stk. 2, tillod Den Italienske Republik at fortsætte med at anvende den omtvistede fritagelse fra og med den 1. januar 2003, er uden relevans med henblik på en eventuel berettiget forventning, som Eurallumina kunne have haft om, at den omtvistede fritagelse var lovlig i forhold til statsstøttereglerne. På den dato, hvor artikel 18, stk. 1, i direktiv 2003/96 trådte i kraft, dvs. den 1. januar 2003, skulle Eurallumina således være informeret om, at der pågik en formel undersøgelsesprocedure angående den omtvistede fritagelse, og om, at den omtvistede fritagelse skulle godkendes af Kommissionen i overensstemmelse med artikel 88 EF, såfremt den udgjorde statsstøtte. Denne situation kunne ikke ændres af vedtagelsen og ikrafttrædelsen henholdsvis den 27. og 31. oktober 2003 af direktiv 2003/96, i hvis 32. betragtning det udtrykkeligt angives, at dette direktiv »ikke [foregriber] udfaldet af eventuelle fremtidige statsstøtteprocedurer i overensstemmelse med [...] artikel 87 [EF] og 88 [EF]« (jf. i denne retning og analogt dom Kommissionen mod Irland m.fl., nævnt i præmis 25 ovenfor, EU:C:2013:812, præmis 51). Artikel 18, stk. 1, i direktiv 2003/96 var således ikke egnet til – efter offentliggørelsen af beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure – på ny at give Eurallumina en berettiget forventning om, at den omtvistede fritagelse var lovlig i forhold til statsstøttereglerne.
- 193 Med hensyn til det argument, som Eurallumina har fremført vedrørende Kommissionens forsinkelse med vedtagelsen af aluminiumoxid I-beslutningen, skal det bemærkes, at denne forsinkelse ikke er en ekstraordinær omstændighed, der er egnet til på ny at have givet Eurallumina en berettiget forventning om, at den omtvistede fritagelse var lovlig, og det af samtlige de grunde, der er redegjort for i præmis 194-217 nedenfor.
- 194 Det skal først undersøges, hvorvidt sagsbehandlingstiden for den formelle undersøgelsesprocedure i den foreliggende sag overskred grænsen for, hvad der er rimeligt.
- 195 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at Domstolen i den af Eurallumina anførte dom RSV mod Kommissionen, nævnt i præmis 181 ovenfor (EU:C:1987:502), fandt, at den sagsbehandlingstid på 26 måneder, som Kommissionen havde haft i forbindelse med vedtagelsen af sin beslutning, havde overskredet grænsen for, hvad der var rimeligt.
- 196 Det skal desuden påpeges, at referencefristen for gennemførelsen af en formel undersøgelsesprocedure i forbindelse med anmeldt statsstøtte i henhold til artikel 7, stk. 6, i forordning nr. 659/1999 er på 18 måneder. Selv om denne frist i medfør af artikel 13, stk. 2, i forordning nr. 659/1999 ikke gælder for ulovlige støtteforanstaltninger (jf. præmis 182 ovenfor), giver den et nyttigt referencepunkt for bedømmelsen af rimeligheden af varigheden af en formel undersøgelsesprocedure angående – som i den foreliggende sag – en ikke-anmeldt foranstaltning.
- 197 Det kan i den foreliggende sag konstateres, at Kommissionen den 17. juli 2000 anmodede Den Franske Republik, Irland og Den Italienske Republik om at anmelde punktafgiftsfritagelserne i henhold til statsstøttereglerne. Kommissionen modtog besvarelserne, som ikke havde karakter af en anmeldelse, i september, oktober og december 2000. Denne institution indledte derefter den formelle undersøgelsesprocedure ved beslutning af 30. oktober 2001, som blev meddelt de berørte medlemsstater den 5. november 2001 og offentliggjort i Tidende den 2. februar 2002. Kommissionen modtog derpå bemærkninger fra Aughinish Alumina (skrivelser af 26.2. og 1.3.2002), Eurallumina

(skrivelser af 28.2.2002), Alcan (skrivelse af 1.1.2002) og Association européenne de l'aluminium (skrivelse af 26.2.2002). Disse bemærkninger blev den 26. marts 2002 tilsendt Irland, Den Italienske Republik og Den Franske Republik. Irland fremsatte den 8. januar 2002 sine bemærkninger til beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure. Kommissionen anmodede den 18. februar 2002 om yderligere oplysninger fra Irland, som den 26. april 2002 svarede efter at have anmodet om en forlængelse af den fastsatte svarfrist. Efter at Den Franske Republik den 21. november 2001 ligeledes havde anmodet om en forlængelse af svarfristen, fremsatte denne medlemsstat den 12. februar 2002 bemærkninger til beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure. Den Italienske Republik fremsatte den 6. februar 2002 sine bemærkninger.

- 198 Aluminiumoxid I-beslutningen blev vedtaget den 7. december 2005.
- 199 Der forløb således lidt over 49 måneder fra vedtagelsen af beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure til vedtagelsen af aluminiumoxid I-beslutningen.
- 200 En sådan sagsbehandlingstid – der var næsten dobbelt så lang som den, der blev taget hensyn til i dom RSV mod Kommissionen, nævnt i præmis 181 ovenfor (EU:C:1987:502), og lidt mere end dobbelt så lang som den, der var fastsat i artikel 7, stk. 6, i forordning nr. 659/1999 for gennemførelsen af en formel undersøgelsesprocedure i forbindelse med anmeldt statsstøtte – synes umiddelbart urimelig. I overensstemmelse med retspraksis skal det dog undersøges, om denne sagsbehandlingstid ikke kunne begrundes på baggrund af omstændighederne i denne sag.
- 201 I denne forbindelse er de af Kommissionen påberåbte omstændigheder dog ikke af en sådan karakter, at de kan begrunde en sagsbehandlingstid på 49 måneder.
- 202 I denne sagsbehandlingstid er ganske vist medregnet dels den frist, der blev givet medlemsstaterne og støttemodtagerne til at fremsætte deres bemærkninger, dels det forhold, at den franske regering, Irland og den italienske regering anmodede Kommissionen om udsættelser af fristen for fremsættelse af deres bemærkninger og deres besvarelser i forbindelse med den formelle undersøgelsesprocedure. Henset til de tætte forbindelser, der i den foreliggende sag består mellem punktafgiftsfritagelserne – idet der er tale om ensartede foranstaltninger, der blev godkendt ved den samme rådsbeslutning efter parallelt gennemførte procedurer – skal der tages hensyn til samtlige de processkrifter, der er tilgået de omhandlede sager, og navnlig til det, som Irland den 26. april 2002 svarede på den sidste af Kommissionen fremsendte anmodning om yderligere oplysninger.
- 203 Efter denne sidstnævnte dato forløb der dog yderligere lidt over 43 måneder, før Kommissionen vedtog aluminiumoxid I-beslutningen. I lyset af samtlige de bemærkninger, der blev afgivet af de pågældende stater og de berørte parter, er en sådan sagsbehandlingstid for de omhandlede sager ikke berettiget under den foreliggende sags omstændigheder.
- 204 Hvad for det første angår sagernes påståede vanskelighed er denne ikke godtgjort, og selv om dette var tilfældet, ville denne ikke kunne begrunde en så lang sagsbehandlingstid som den i den foreliggende sag. Sagsakterne rummer således intet holdepunkt for retlige problemer af særlig betydning, som Kommissionen skulle have været konfronteret med, idet aluminiumoxid I-beslutningen i øvrigt har en rimelig længde (112 betragtninger) og ikke fremviser nogen indlysende vanskeligheder. Dernæst havde Kommissionen kendskab til punktafgiftsfritagelserne længe før indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure, eftersom de første anmodninger om fritagelse er fra 1992 for Irland, fra 1993 for Den Italienske Republik og fra 1997 for Den Franske Republik. Det var i øvrigt Kommissionen, som forelagde Rådet de på hinanden følgende forslag til beslutninger om godkendelse af punktafgiftsfritagelser efter at have modtaget anmodninger herom fra Den Franske Republik, Irland og Den Italienske Republik. Endelig underrettede Kommissionen Verdenshandelsorganisationen (WTO) om eksistensen af den irske fritagelse i forbindelse med sine indberetninger om statsstøtte.

- 205 Desuden har Kommissionen selv angivet, at den siden 1999 har anset punktafgiftsfritagelserne for at være i strid med statsstøttereglerne. Den har derfor siden denne dato været i stand til at uddybe sine overvejelser om de nævnte fritagelsers lovlighed i forhold til disse regler.
- 206 Det forhold, at Kommissionen ikke anmodede om nogen yderligere oplysninger fra Den Franske Republik, Irland eller Den Italienske Republik i løbet af de 43 måneder, der gik forud for vedtagelsen af aluminiumoxid I-beslutningen, vidner i øvrigt om, at denne institution allerede på det tidspunkt rådede over alle de nødvendige oplysninger til at træffe sin beslutning vedrørende punktafgiftsfritagelserne.
- 207 Hvad endelig angår den påståede vanskelighed som følge af udviklingen af Fællesskabets ordning for beskatning af mineralolier, og navnlig vedtagelsen af direktiv 2003/96, kan Kommissionen ikke med føje påberåbe sig denne. Aluminiumoxid I-beslutningen vedrører således en retlig situation, som ikke var reguleret af den nye beskatningsordning for mineralolier, der følger af direktiv 2003/96 og først skulle anvendes fra den 1. januar 2004, men af den tidligere gældende ordning for beskatning af mineralolier. Den udvikling i fællesskabsbestemmelserne, som Kommissionen har påberåbt sig, var følgelig uden betydning i den foreliggende sag. Dette bekræftes af den omstændighed, at Kommissionen i aluminiumoxid I-beslutningen indledte en ny formel undersøgelsesprocedure med hensyn til punktafgiftsfritagelserne for mineralolie anvendt som brændstof til produktion af aluminiumoxid i Gardanne, i Shannon-regionen og på Sardinien med hensyn til perioden fra den 1. januar 2004, der markerer begyndelsen på anvendelsen af den nye ordning for beskatning af mineralolier, der følger af direktiv 2003/96. Under alle omstændigheder skal det fremhæves, at aluminiumoxid I-beslutningen blev vedtaget næsten to år efter vedtagelsen af direktiv 2003/96. Den af Kommissionen påståede blotte nødvendighed af i aluminiumoxid I-beslutningen at tage hensyn til den nye ordning for beskatning af mineralolier, der følger af direktiv 2003/96, var således ikke tilstrækkelig til at begrunde så lang en sagsbehandlingstid som den i nærværende sag omhandlede.
- 208 På denne baggrund havde Kommissionen et godt kendskab til punktafgiftsfritagelsernes retlige og faktiske sammenhæng og stod ikke over for nogen indlysende vanskeligheder vedrørende undersøgelsen heraf på baggrund af statsstøttereglerne.
- 209 Hvad for det andet angår de af Kommissionen påståede praktiske og sproglige vanskeligheder kan disse, også selv om de anses for godtgjort, ikke begrunde så lang en sagsbehandlingstid som den i nærværende sag omhandlede. Kommissionen rådede under alle omstændigheder over tjenester, som gjorde det muligt for den at håndtere de påståede sproglige vanskeligheder og parallelt undersøge punktafgiftsfritagelserne inden for en betydelig kortere frist end den i nærværende sag omhandlede, bl.a. takket være en passende koordinering mellem sine tjenestegrene.
- 210 Følgelig er sagsbehandlingstiden vedrørende den omtvistede støtte i den foreliggende sag urimelig.
- 211 Det skal dernæst undersøges, hvorvidt Kommissionens forsinkelse med hensyn til at træffe den anfægtede beslutning havde givet Eurallumina rimelig grund til at antage, at Kommissionen havde taget stilling, og at der ikke ville blive rejst indsigelse mod den omtvistede fritagelse, og hvorvidt denne forsinkelse kunne udelukke Kommissionen fra at kræve tilbagesøgning af den støtte, der på grundlag af denne fritagelse var blevet ydet mellem den 3. februar 2002 og den 31. december 2003, således som det blev fastslået i dom RSV mod Kommissionen, nævnt i præmis 181 ovenfor (EU:C:1987:502, præmis 16).
- 212 I denne sidstnævnte dom vurderede Domstolen ganske vist, at det tidsrum på 26 måneder, som Kommissionen havde brugt på at vedtage sin beslutning, havde kunnet skabe en berettiget forventning hos den støttemodtagende sagsøger, der var til hinder for, at Kommissionen kunne pålægge de berørte nationale myndigheder at tilbagesøge denne støtte.

- 213 Selv om der skal ske en iagttagelse af tvingende retssikkerhedshensyn, der har til formål at beskytte borgerne, skal der dog samtidig ske en afvejning mellem henholdsvis disse hensyn og tvingende hensyn til beskyttelsen af de offentlige interesser, der på statsstøtteområdet omfatter den offentlige interesse i at undgå, at markedets funktion forstyrres af konkurrenceskadelig statsstøtte, hvilket ifølge fast retspraksis indebærer, at ulovlig støtte tilbagebetales med henblik på at genoprette den oprindelige situation (jf. dom af 5.8.2003, P & O European Ferries (Vizcaya) og Diputación Foral de Vizcaya mod Kommissionen, T-116/01 og T-118/01, Sml, EU:T:2003:217, præmis 207 og 208 og den deri nævnte retspraksis).
- 214 Dom RSV mod Kommissionen, nævnt i præmis 181 ovenfor (EU:C:1987:502), er således i retspraksis blevet fortolket således, at de konkrete omstændigheder i den sag, der lå til grund for denne dom, har spillet en afgørende rolle for den linje, som blev fulgt af Domstolen (jf. i denne retning dom Italien mod Kommissionen, nævnt i præmis 179 ovenfor, EU:C:2004:240, præmis 90, dom af 29.4.2004, Italien mod Kommissionen, C-372/97, Sml, EU:C:2004:234, præmis 119, samt domme Diputación Foral de Álava m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 182 ovenfor, EU:T:2009:314, præmis 286, og Diputación Foral de Álava m.fl., nævnt i præmis 182 ovenfor, EU:T:2009:316, præmis 344). Der er navnlig blevet taget hensyn til, at den støtte, der var tale om i dom RSV mod Kommissionen, nævnt i præmis 181 ovenfor (EU:C:1987:502), var blevet ydet, før Kommissionen indledte den formelle undersøgelsesprocedure vedrørende denne. Desuden havde denne støtte – om end efter sin udbetaling – været genstand for en formel anmeldelse til Kommissionen. Den knyttede sig i øvrigt til ekstraomkostninger forbundet med støtte, som Kommissionen havde godkendt, og vedrørte en sektor, som siden 1977 havde modtaget støtte med Kommissionens godkendelse. Endelig fordrede efterprøvelsen af støttens forenelighed ikke en indgående undersøgelse.
- 215 I den foreliggende sag genfindes imidlertid ikke samtlige de ekstraordinære omstændigheder, som forelå i den sag, der gav anledning til dom RSV mod Kommissionen, nævnt i præmis 181 ovenfor (EU:C:1987:502). Som i den sag, der gav anledning til dom RSV mod Kommissionen, nævnt i præmis 181 ovenfor (EU:C:1987:502), havde Kommissionen fra det tidspunkt, hvor den tilsyneladende forholdt sig passiv, ganske vist allerede fuldt kendskab til den omtvistede fritagelse og havde således været i stand til at danne sig en mening om denne fritagelses lovlighed på baggrund af statsstøttereglerne, således at den ikke længere skulle foretage indgående undersøgelser heraf. Andre væsentlige omstændigheder, som blev lagt til grund i dom RSV mod Kommissionen, nævnt i præmis 181 ovenfor (EU:C:1987:502), foreligger imidlertid ikke i nærværende sag. Navnlig blev den omtvistede støtte i nærværende sag ydet efter Kommissionens indledning af den formelle undersøgelsesprocedure vedrørende den omtvistede fritagelse.
- 216 Dette adskiller grundlæggende de konkrete omstændigheder i den sag, der gav anledning til dom RSV mod Kommissionen, nævnt i præmis 181 ovenfor (EU:C:1987:502), fra dem, der ligger til grund for den foreliggende sag. Eurallumina kan derfor ikke i den nærværende sag med føje påberåbe sig dom RSV mod Kommissionen, nævnt i præmis 181 ovenfor (EU:C:1987:502).
- 217 Der skal i øvrigt tages hensyn til, at Domstolen i præmis 52 i dom af 11. november 2004, Demesa og Territorio Histórico de Álava mod Kommissionen (C-183/02 P og C-187/02 P, Sml, EU:C:2004:701), med hensyn til de ekstraordinære omstændigheder, der hos en virksomhed, der har modtaget ulovlig støtte, retmæssigt kunne have skabt en berettiget forventning om denne støttes lovlighed, udtalte, at enhver tilsyneladende passivitet fra Kommissionens side var uden betydning, når en støtteordning ikke var blevet anmeldt til denne. Om end Kommissionens tilsyneladende passivitet i 43 måneder efter Irlands besvarelse af denne institutions sidste anmodning om yderligere oplysninger (jf. præmis 203 ovenfor) strider mod princippet om overholdelse af en rimelig frist, har den dog således ikke i den foreliggende sag nogen særlig betydning i forhold til anvendelsen af statsstøttereglerne på den omtvistede støtte, som ikke blev lovligt anmeldt til Kommissionen. Følgelig er denne tilsyneladende passivitet ikke tilstrækkelig til at fastslå tilstedeværelsen af ekstraordinære omstændigheder, der på ny kan have givet Eurallumina en berettiget forventning om, at den omtvistede støtte var lovlig i forhold til statsstøttereglerne. Det følger heraf, at den blotte tilsidesættelse i den foreliggende sag af princippet

om overholdelse af en rimelig frist med hensyn til vedtagelsen af aluminiumoxid I-beslutningen ikke var til hinder for, at Kommissionen i denne beslutning anordnede tilbagesøgning af den omtvistede støtte.

- 218 Euralluminas argument vedrørende en manglende iagttagelse af en rimelig sagsbehandlingstid skal således forkastes.
- 219 Med hensyn til de argumenter, som sagsøgerne har fremført vedrørende de investeringer, som Eurallumina foretog i sin sardinske fabrik i den periode, hvor selskabet modtog den omtvistede støtte, er disse uden relevans med henblik på at vurdere, hvorvidt der hos Eurallumina forelå en berettiget forventning om, at den nævnte støtte var lovlig i forhold til statsstøttereglerne, eftersom det – som det fremgår af præmis 136 og 137 ovenfor – ikke er påvist, at Eurallumina skulle foretage sådanne investeringer med henblik på opfyldelse af tilsagn, som dette selskab frivilligt havde givet over for de italienske myndigheder, eller af forpligtelser, som disse sidstnævnte havde pålagt som modydelse til den fordel, som selskabet opnåede ved den omtvistede støtte.
- 220 På baggrund af samtlige ovenstående betragtninger skal det fastslås, at sagsøgerne ikke i den foreliggende sag har påvist tilstedeværelsen af ekstraordinære omstændigheder, der kan have givet Eurallumina rimelig grund til at antage, at Kommissionen havde taget stilling, og at der ikke ville blive rejst indsigelse mod den omtvistede fritagelse, hvilke omstændigheder kunne have været til hinder for, at Kommissionen i aluminiumoxid I-beslutningen anordnede tilbagesøgning af den omtvistede støtte.
- 221 Følgelig skal klagepunkterne vedrørende en tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning og af retssikkerhedsprincippet, der er blevet fremført under det sjette anbringende, som er fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II, og under det første anbringende, som er fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-62/06 RENV II, forkastes i deres helhed som ugrundede.
- 222 Det følger heraf, at det sjette anbringende, som er fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II, og det første anbringende, som er fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-62/06 RENV II, skal forkastes i deres helhed som ugrundede.

Det tredje anbringende fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-62/06 RENV II vedrørende en tilsidesættelse af princippet om god forvaltningsskik

- 223 Eurallumina har gjort gældende, at Kommissionen i den anfægtede beslutning har tilsidesat princippet om god forvaltningsskik ved at pålægge Den Italienske Republik at tilbagesøge den omtvistede støtte. Selskabet har i denne forbindelse for det første påberåbt sig princippet om god forvaltningsskik, i medfør af hvilket det var berettiget til at forvente af Kommissionen, at denne ikke ville indstille til Rådet at vedtage beslutninger, der gav grundlag for ydelse af en ulovlig statsstøtte, og af Rådet, at dette ikke ville vedtage sådanne beslutninger. Eurallumina har for det andet henvist til indholdet af beslutning 2001/224, der – såfremt den omtvistede fritagelse måtte blive kvalificeret som statsstøtte som omhandlet i artikel 87, stk. 1, EF – skal anses for en udtrykkelig tilladelse til at yde den nævnte støtte, eller i det mindste for en hindring for tilbagesøgning af denne støtte indtil den 31. december 2006. Selskabet har for det tredje henvist til, at Kommissionen ikke direkte har anfægtet lovligheden af Rådets bemyndigelsesbeslutninger ved at udøve sine beføjelser i medfør af artikel 8, stk. 5, i direktiv 92/81 eller ved at anlægge et annulationssøgsmål i henhold til artikel 230 EF.
- 224 Kommissionen har nedlagt påstand om, at det tredje anbringende forkastes som ugrundet.
- 225 Det foreliggende anbringende rejser i det væsentlige det spørgsmål, om Kommissionen i den anfægtede beslutning omhyggeligt og upartisk undersøgte alle relevante forhold i den konkrete sag, og navnlig om den tog hensyn til de modstridende retsvirkninger, der måtte være forekommet mellem den anfægtede

beslutning og Rådets bemyndigelsesbeslutninger, som blev vedtaget efter forslag fra Kommissionen og aldrig siden anfægtet af denne på grundlag af de beføjelser, som denne institution havde efter artikel 8, stk. 5, i direktiv 92/81 eller efter artikel 230 EF og 241 EF.

- 226 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at såfremt institutionerne har et skøn, må der lægges endnu større vægt på overholdelsen af de garantier, som EU-retten giver med hensyn til den administrative sagsbehandling (dom af 21.11.1991, Technische Universität München, C-269/90, Sml, EU:C:1991:438, præmis 14). Disse garantier omfatter bl.a. princippet om god forvaltningsskik, hvortil er knyttet kravet om, at den kompetente institution omhyggeligt og upartisk skal undersøge alle relevante forhold i den konkrete sag (jf. dom af 29.3.2012, Kommissionen mod Estland, C-505/09 P, Sml, EU:C:2012:179, præmis 95 og den deri nævnte retspraksis, og af 23.9.2009, Estland mod Kommissionen, T-263/07, Sml, EU:T:2009:351, præmis 99 og den deri nævnte retspraksis).
- 227 Det skal i den nærværende sag bemærkes, at Eurallumina til støtte for det foreliggende anbringende i det væsentlige har fremført argumenter, der minder om dem, som selskabet har påberåbt sig under sit andet anbringende. Med de samme begrundelser som dem, der er angivet i præmis 65-75 ovenfor – som selv er baseret på præmis 45-48 i dom Kommissionen mod Irland m.fl., nævnt i præmis 25 ovenfor (EU:C:2013:812) – kan Eurallumina imidlertid ikke med føje hævde, at den anfægtede beslutning skaber retsvirkninger, som går imod de retsvirkninger, der er skabt af beslutning 2001/224 og af artikel 18 i direktiv 2003/96.
- 228 Som det fremgår af præmis 53 i dom Kommissionen mod Irland m.fl., nævnt i præmis 25 ovenfor (EU:C:2013:812), skulle der ganske vist tages hensyn til den omstændighed, at Rådets bemyndigelsesbeslutninger var blevet vedtaget efter forslag fra Kommissionen for så vidt angik pligten til at tilbagesøge den uforenelige støtte på baggrund af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning og retssikkerhedsprincippet. Som anført i denne samme præmis, blev dette hensyn imidlertid taget, da Kommissionen i den anfægtede beslutning afstod fra at kræve tilbagesøgning af den støtte, der var blevet ydet forud for offentliggørelsen i Tidende af beslutningerne om at indlede proceduren i artikel 88, stk. 2, EF.
- 229 Det er derfor ikke blevet påvist, at Kommissionen i den anfægtede beslutning undlod omhyggeligt og upartisk at undersøge alle relevante forhold i den konkrete sag.
- 230 Af samtlige de ovenstående grunde skal det tredje anbringende, der er fremsat i sag T-62/06 RENV II, forkastes som grundet.

Det fjerde anbringende fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-62/06 RENV II vedrørende en tilsidesættelse af den i artikel 253 EF fastsatte begrundelsespligt og af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning

- 231 Eurallumina har gjort gældende, at Kommissionen i den anfægtede beslutning har tilsidesat den i artikel 253 EF fastsatte begrundelsespligt og princippet om beskyttelse af den berettigede forventning derved, at denne institution i strid med de i retspraksis fastsatte krav ikke tog hensyn til niveauet, tidsplanen og afskrivningsperioden for de investeringer, der var foretaget i selskabets sardinske fabrik på baggrund af den berettigede forventning, som dette havde, om, at den omtvistede fritagelse ville være lovlig indtil den 31. december 2006. Ud over de argumenter, der allerede er fremført til støtte for det første anbringende vedrørende en tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning (jf. præmis 162-168 ovenfor), har Eurallumina for det første støttet sig på den manglende relevans af den omstændighed, at Kommissionen siden 1995 har forsøgt at begrænse niveauet for den omtvistede fritagelse til den del af punktafgiften, der overstiger den i direktiv 92/82 fastsatte mindstesats, i forhold til spørgsmålet om, hvorvidt Kommissionen på denne dato nærede betænkelighed ved ydelsen af en ulovlig statsstøtte på grundlag af denne fritagelse. Selskabet har for det andet påberåbt sig Kommissionens anerkendelse af, at den først nærede betænkelighed ved

statsstøtteproblemerne fra november 1999 og ikke fra 1995. Eurallumina har for det tredje henvist til indholdet af først anmodningen om anmeldelse af den omtvistede fritagelse fra juli 2000, dernæst af forslaget til beslutning fra november 2000 og endelig af femte betragtning til beslutning 2001/224, som ikke automatisk gav grundlag for den konklusion, at Kommissionen ville indlede en formel undersøgelsesprocedure i forhold til den omtvistede fritagelse, eller at denne fritagelse var en ulovlig støtte, som kunne tilbagesøges, og det bl.a. under hensyn til indholdet af beslutning 2001/224, som siden blev bekræftet af artikel 18, stk. 1, i direktiv 2003/96.

- 232 Kommissionen har nedlagt påstand om, at det foreliggende anbringende forkastes som ugrundet.
- 233 Det foreliggende anbringende rejser i det væsentlige det spørgsmål, om Kommissionen i den anfægtede beslutning dels tilsidesatte den begrundelsespligt, der påhvilede denne institution i medfør af artikel 253 EF, dels tilsidesatte princippet om beskyttelse af den berettigede forventning ved at anordne tilbagesøgning af den omtvistede støtte uden at tage hensyn til den periode, som Eurallumina havde brug for for at forrente de investeringer, der var foretaget i selskabets sardinske fabrik på baggrund af den berettigede forventning, som dette havde haft om, at den omtvistede fritagelse ville være lovlig indtil den 31. december 2006.
- 234 De tilsidesættelser, som Eurallumina har påberåbt sig i forening under det foreliggende anbringende, vedrører to særskilte klagepunkter, som kan gøres gældende under et søgsmål i medfør af artikel 230 EF (dom af 2.4.1998, Kommissionen mod Sytraval og Brink's France, C-367/95 P, Sml, EU:C:1998:154, præmis 67). Det første, som vedrører en manglende eller utilstrækkelig begrundelse, falder ind under de væsentlige formelle mangler som omhandlet i denne bestemmelse, mens det andet, som omhandler den anfægtede beslutnings materielle lovlighed, falder ind under en tilsidesættelse af en retsregel vedrørende traktatens gennemførelse som omhandlet i den samme artikel 230 EF (dom Kommissionen mod Sytraval og Brink's France, EU:C:1998:154, præmis 67).
- 235 Hvad for det første angår klagepunktet vedrørende en tilsidesættelse af begrundelsespligten skal der erindres om, at de afgørelser, der vedtages af Kommissionen, i henhold til artikel 253 EF skal begrundes. Det fremgår desuden af fast retspraksis, at den begrundelse, som kræves i henhold til artikel 253 EF, skal tilpasses karakteren af den pågældende retsakt og klart og utvetydigt angive de betragtninger, som den institution, der har udstedt den anfægtede retsakt, har lagt til grund, således at de berørte parter kan få kendskab til grundlaget for den trufne foranstaltning, og således at Unionens retsinstanser kan udøve deres prøvelsesret. Det kræves ikke, at begrundelsen angiver alle de forskellige relevante faktiske og retlige momenter, da spørgsmålet, om en afgørelses begrundelse opfylder kravene efter artikel 253 EF, ikke blot skal vurderes i forhold til ordlyden, men ligeledes til den sammenhæng, hvori den indgår, samt under hensyn til alle de retsregler, som gælder på det pågældende område (dom Kommissionen mod Sytraval og Brink's France, nævnt i præmis 234 ovenfor, EU:C:1998:154, præmis 63, samt dom af 12.12.2002, Belgien mod Kommissionen, C-5/01, Sml, EU:C:2002:754, præmis 68, og af 11.9.2003, Belgien mod Kommissionen, C-197/99 P, Sml, EU:C:2003:444, præmis 72).
- 236 I 75. betragtning til aluminiumoxid I-beslutningen afviste Kommissionen bl.a. at tage hensyn til Euralluminas bemærkninger, som er gengivet i 37. og 45. betragtning til denne samme beslutning, og ifølge hvilke selskabet til gengæld for den omtvistede fritagelse havde foretaget betydelige investeringer i miljøforbedringer i sin sardinske fabrik, med den begrundelse, at der ikke var noget belæg for, at selskabet indgik nogen aftale med de italienske myndigheder, hvorved det forpligtede sig til at opfylde bestemte miljømål inden for det tidsrum, hvor den omtvistede fritagelse var gældende, og at den nævnte fritagelse heller ikke var underlagt betingelser, der ville have samme virkning som sådanne aftaler og tilsagn. Denne betragtning gør det muligt at forstå, at når Kommissionen ikke i den anfægtede beslutning tog hensyn til afskrivningsperioden for de investeringer, som Eurallumina havde foretaget i sin sardinske fabrik, var det navnlig fordi den ikke fandt det bevist, at den fordel, som Eurallumina havde opnået ved den omtvistede fritagelse, var en modydelse til gennemførelsen af de nævnte investeringer. Dette forklarer, at Kommissionen i 98. betragtning til aluminiumoxid

I-beslutningen ikke tog hensyn til den af Eurallumina i den foreliggende sag påberåbte berettigede forventning om, at de investeringer, der var foretaget i selskabets sardinske fabrik, kunne afskrives som følge af bl.a. den fordel, som selskabet ville opnå ved den omtvistede fritagelse indtil den 31. december 2006.

- 237 Om end den er kortfattet, er begrundelsen for aluminiumoxid I-beslutningen dog i det konkrete tilfælde tilstrækkelig til at forstå de betragtninger, som Kommissionen i denne forbindelse har lagt til grund, således at de berørte parter kan få kendskab til grundlaget for den trufne foranstaltning, og således at Unionens retsinstanser kan udøve deres prøvelsesret.
- 238 Som følge heraf tilsidesætter begrundelsen for den anfægtede beslutning ikke den i artikel 253 EF fastsatte begrundelsespligt, således som denne er fortolket i den retspraksis, der er nævnt i præmis 235 ovenfor. Følgelig skal klagepunktet om en tilsidesættelse af begrundelsespligten forkastes som ugrundet.
- 239 Hvad for det andet angår klagepunktet vedrørende en tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning skal det bemærkes, at Eurallumina med dette i det væsentlige har kritiseret Kommissionen for ikke i den anfægtede beslutning at have taget hensyn til den berettigede forventning, som selskabet havde, om, at de investeringer, der var foretaget i selskabets sardinske fabrik, kunne afskrives som følge af bl.a. den fordel, som selskabet ville opnå ved den omtvistede fritagelse indtil den 31. december 2006.
- 240 Som allerede bemærket i præmis 136, 137 og 219 ovenfor, giver oplysningerne i sagsakterne ikke i den foreliggende sag grundlag for at fastslå, at de investeringer, som Eurallumina foretog i sin sardinske fabrik, blev modsvaret af den fordel, som dette selskab opnåede ved den omtvistede fritagelse. Det er følgelig ikke godtgjort, at Eurallumina foretog disse investeringer ud fra den berettigede forventning, som selskabet havde haft, om, at de nævnte investeringer kunne afskrives som følge af bl.a. den fordel, som selskabet ville opnå ved den omtvistede fritagelse indtil den 31. december 2006.
- 241 Følgelig var Kommissionen berettiget til ikke i den anfægtede beslutning at tage hensyn til den af Eurallumina i den foreliggende sag påberåbte berettigede forventning om, at de investeringer, der var foretaget i selskabets sardinske fabrik, kunne afskrives som følge af bl.a. den fordel, som selskabet ville opnå ved den omtvistede fritagelse indtil den 31. december 2006. Følgelig skal klagepunktet om en tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning ligeledes forkastes som ugrundet.
- 242 Det følger heraf, at det fjerde anbringende, der er fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-62/06 RENV II, skal forkastes i sin helhed.
- 243 Idet samtlige de anbringender og klagepunkter, der er fremsat til støtte for de foreliggende søgsmål, er blevet forkastet derved, at de enten er blevet afvist eller er ugrundede, skal Kommissionen frifindes i det hele.

Sagsomkostningerne

- 244 I afgørelser truffet af Retten efter ophævelse og hjemvisning træffer denne ifølge Rettens procesreglements artikel 219 afgørelse om sagsomkostningerne, dels for så vidt angår sagens behandling ved Retten, dels for så vidt angår appelsagens behandling ved Domstolen. Eftersom Domstolen i domme Kommissionen mod Irland m.fl., nævnt i præmis 19 ovenfor (EU:C:2009:742), og Kommissionen mod Irland m.fl., nævnt i præmis 25 ovenfor (EU:C:2013:812), udsatte afgørelsen om sagsomkostningerne, tilkommer det Retten i den foreliggende dom ligeledes at træffe afgørelse om sagsomkostningerne i forbindelse med disse appelsager.

- ²⁴⁵ I henhold til procesreglementets artikel 134, stk. 1, pålægges det den tabende part at betale sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom. Dog kan Retten, når det er påkrævet af rimelighedshensyn, ifølge procesreglementets artikel 135, stk. 1, undtagelsesvis beslutte, at en part, der taber sagen, ud over sine egne omkostninger alene skal betale en brøkdel af modpartens omkostninger. I medfør af procesreglementets artikel 135, kan 2, kan Retten endvidere pålægge endog en vindende part helt eller delvist at betale sagsomkostningerne, såfremt det synes berettiget, henset til denne parts forhold, også forud for sagsanlægget. Retten kan bl.a. pålægge en institution – hvis beslutning ikke er blevet annulleret – at betale sagsomkostningerne, på grund af denne beslutnings utilstrækkelighed, som har kunnet føre en sagsøger til at anlægge et søgsmål (jf. analogt dom af 9.9.2010, Evropaiki Dynamiki mod Kommissionen, T-387/08, EU:T:2010:377, præmis 177 og den deri nævnte retspraksis).
- ²⁴⁶ I sag T-60/06 RENV II har Den Italienske Republik tabt sagen. Det bør derfor pålægges denne at betale sagsomkostningerne i sagerne T-60/06, T-60/06 RENV I og T-60/06 RENV II samt at bære sine egne omkostninger og at betale en femtedel af de af Kommissionen afholdte omkostninger i sagerne C-89/08 P og C-272/12 P i overensstemmelse med Kommissionens påstand herom.
- ²⁴⁷ I sag T-62/06 RENV II har Eurallumina tabt sagen. Under behandlingen af søgsmålet i denne sag er det dog i præmis 210 ovenfor blevet fastslået, at Kommissionen i forbindelse med vedtagelsen af den anfægtede beslutning havde tilsidesat princippet om overholdelse af en rimelig frist, hvilket kunne tilskynde Eurallumina til at anlægge søgsmålet med henblik på at få fastslået den nævnte tilsidesættelse. Under disse omstændigheder finder Retten det i forhold til sagerne T-62/06, T-62/06 RENV I og T-62/06 RENV II rimeligt og retfærdigt, at pålægge Eurallumina at bære sine egne omkostninger og at betale tre fjerdedele af de af Kommissionen afholdte omkostninger samt at pålægge denne sidstnævnte at bære en fjerdedel af sine egne omkostninger. Med hensyn til sagerne C-89/08 P og C-272/12 P pålægges det – eftersom hver af disse sager førtes af fem parter mod Kommissionen – efter den fordelingsnøgle, der anvendes i sagerne T-62/06, T-62/06 RENV I og T-62/06 RENV II, Eurallumina at bære sine egne omkostninger og at betale tre tyvendele, dvs. en femtedel af tre fjerdedele, af de af Kommissionen afholdte omkostninger, og det pålægges Kommissionen at bære en femtedel af sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET TEN (Første Udvidede Afdeling):

- 1) **Europa-Kommissionen frifindes.**
- 2) **Den Italienske Republik betaler omkostningerne i sagerne T-60/06, T-60/06 RENV I og T-60/06 RENV II samt bærer sine egne omkostninger og betaler en femtedel af de af Europa-Kommissionen afholdte omkostninger i sagerne C-89/08 P og C-272/12 P**
- 3) **Eurallumina SpA bærer sine egne omkostninger og betaler tre fjerdedele af de af Kommissionen afholdte omkostninger i sagerne T-62/06, T-62/06 RENV I og T-62/06 RENV II og tre tyvendele af de af Kommissionen afholdte omkostninger i sagerne C-89/08 P og C-272/12 P.**
- 4) **Kommissionen bærer en fjerdedel af sine egne omkostninger i sagerne T-62/06, T-62/06 RENV I og T-62/06 RENV II og en femtedel af sine egne omkostninger i sagerne C-89/08 P og C-272/12 P.**

Kanninen

Pelikánová

Buttigieg

Gervasoni

Madise

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 22. april 2016.

Underskrifter

Indhold

Tvistens baggrund	2
Den omtvistede fritagelse	2
Den administrative procedure	3
Aluminiumoxid I-beslutningen	3
Retsforhandlinger og parternes påstande	4
Retlige bemærkninger	6
Formaliteten	7
Realiteten	9
Det andet anbringende fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-62/06 RENV II vedrørende en tilsidesættelse af retssikkerhedsprincippet, af princippet om formodningen for, at institutionernes retsakter er gyldige og har effektiv virkning, og af princippet om, at lex specialis går forud for lex generalis	10
– Tilsidesættelsen af retssikkerhedsprincippet og af princippet om formodningen for, at institutionernes retsakter er lovlige og har effektiv virkning	10
– Tilsidesættelsen af princippet om, at lex specialis går forud for lex generalis	13
Det første anbringende fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II vedrørende en tilsidesættelse af artikel 87, stk. 1, EF og en selvmodsigende begrundelse	14
Det andet anbringende fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II vedrørende en tilsidesættelse af artikel 1, litra b), nr. ii), og artikel 4 i forordning nr. 659/1999 samt af Rådets bemyndigelsesbeslutninger	17
Det femte anbringende fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II vedrørende en tilsidesættelse af artikel 18 i direktiv 2003/96, sammenholdt med bilag II hertil, og af beslutning 2001/224	18
Det tredje anbringende fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II vedrørende en tilsidesættelse af reglerne om støtte til miljøbeskyttelse, og navnlig punkt 82, stk. 2, litra a), i EF-rammebestemmelserne	19
Det fjerde anbringende fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II vedrørende en tilsidesættelse af artikel 87, stk. 3, EF og af retningslinjerne	25
Det sjette anbringende fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-60/06 RENV II vedrørende en tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, af retssikkerhedsprincippet og af princippet om formodningen om lovlighed, samt det første anbringende fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-62/06 RENV II vedrørende en tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning	29
Det tredje anbringende fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-62/06 RENV II vedrørende en tilsidesættelse af princippet om god forvaltningsskik	39

Det fjerde anbringende fremsat til støtte for søgsmålet i sag T-62/06 RENV II vedrørende en tilsidesættelse af den i artikel 253 EF fastsatte begrundelsespligt og af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning	40
Sagsomkostningerne	42